

**ПОЛУГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ
АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА
АЛФА-ПЛАМ ВРАЊЕ
ЗА 2019.ГОДИНУ**

У складу са чланом 52. Закона о тржишту капитала ("Службени гласник РС" број 31/2011,112/2015,108/2016) и чланом 5. Правилника о садржини, форми и начину објављивања годишњих, полугодишњих и кварталних извештаја јавних друштава ("Службени гласник РС" број 14/2012,5/2015,24/2017), Акционарско друштво Метална индустрија АЛФА-ПЛАМ ВРАЊЕ, МБ 07137923 објављује:

ПОЛУГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ
АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА „АЛФА-ПЛАМ“
ЗА 2019. ГОДИНУ

С А Д Р Ж А Ј :

1. **ПОЛУГОДИШЊИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ АЛФА-ПЛАМ А.Д. ВРАЊЕ ЗА 2019. ГОДИНУ**
(Биланс стања, Биланс успеха, Извештај о токовима готовине, Извештај о променама на капиталу, Извештај о осталом резултату, Напомене уз финансијске извештаје).....
2. **ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ДРУШТВА.....**
3. **ИЗЈАВА ЛИЦА ОДГОВОРНИХ ЗА САСТАВЉАЊЕ ИЗВЕШТАЈА.....**

ПОЛУГОДИШЊИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ АЛФА-ПЛАМ А.Д. ЗА 2019.ГОДИНУ

1.1. БИЛАНС СТАЊА

БИЛАНС СТАЊА на дан 30.06.2019.				
Позиција	АОП	Текућа година	у хиљадама динара	
			Износ	
			Крајње стање 31.12.2018.	Почетно стање 01.01.2018.
1	2	3	4	5
АКТИВА				
А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001			
Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003 + 0010 + 0019 + 0024 + 0034)	0002	4.862.702	5.110.763	4.520.306
I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008 + 0009)	0003	797.440	602.064	434.492
1. Улагања у развој	0004	3.435	3.925	3.538
2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала права	0005	282.665	328.282	415.240
3. Гудвил	0006			
4. Остала нематеријална имовина	0007	20.683	15.568	15.714
5. Нематеријална имовина у припреми	0008			
6. Аванси за нематеријалну имовину	0009	490.657	254.289	
II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0011 + 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016 + 0017 + 0018)	0010	2.645.440	2.734.739	2.903.104
1. Земљиште	0011	63.140	63.140	63.140
2. Грађевински објекти	0012	1.344.407	1.368.391	1.389.314
3. Постројења и опрема	0013	920.278	990.131	984.632
4. Инвестиционе некретнине	0014	79.944	81.143	109.631
5. Остале некретнине, постројења и опрема	0015			
6. Некретнине, постројења и опрема у припреми	0016	202.522	191.543	296.609
7. Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	0017	1.907	2.075	209
8. Аванси за некретнине, постројења и опрему	0018	33.242	38.316	59.569
III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА (0020 + 0021 + 0022 + 0023)	0019			
1. Шуме и вишегодишњи засади	0020			
2. Основно стадо	0021			
3. Биолошка средства у припреми	0022			
4. Аванси за биолошка средства	0023			
IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0025+0026+0027+0028+0029+0030+0031+0032+0033)	0024	1.419.822	1.773.960	1.182.710
1. Учешће у капиталу зависних правних лица	0025	488.175	488.175	488.175
2. Учешће у капиталу придружених правних лица и заједничким подухватима	0026			
3. Учешће у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају	0027	89.817	151.613	99.556
4. Дугорочни пласмани матичним и зависним правним лицима	0028			
5. Дугорочни пласмани осталим повезаним правним лицима	0029	841.830	1.134.172	594.979
6. Дугорочни пласмани у земљи	0030			
7. Дугорочни пласмани у иностранству	0031			
8. Хартије од вредности које се држе до доспећа	0032			
9. Остали дугорочни финансијски пласмани	0033			
V. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0035+0036+0037+0038+0039+0040+0041)	0034			
1. Потраживања од матичног и зависних правних лица	0035			
2. Потраживања од осталих повезаних лица	0036			
3. Потраживања по основу продаје на робни кредит	0037			
4. Потраживања за продају по уговорима о финансијском лизингу	0038			
5. Потраживања по основу јемства	0039			
6. Спорна и сумњива потраживања	0040			
7. Остала дугорочна потраживања	0041			
В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0042	39.059	39.059	32.138
Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0044+0051+0059+0060+0061+0062+0068+0069+0070)	0043	4.758.068	4.341.140	4.514.827

I. ЗАЛИХЕ (0045+0046+0047+0048+0049+0050)	0044	2.944.348	2.763.905	2.615.866
1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0045	913.161	969.619	959.109
2. Недовршена производња и недовршене услуге	0046	210.690	210.690	151.997
3. Готови производи	0047	1.591.025	1.398.090	1.245.738
4. Роба	0048	176.569	172.912	188.174
5. Стална средства намењена продаји	0049			
6. Плаћени аванси за залихе и услуге	0050	52.903	12.594	70.848
II. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0052+0053+0054+0055+0056+0057+0058)	0051	1.349.617	705.332	534.750
1. Купци у земљи - матична и зависна правна лица	0052	474.562	363.795	133.929
2. Купци у иностранству - матична и зависна правна лица	0053			
3. Купци у земљи - остала повезана правна лица	0054	2.526	2.400	4.725
4. Купци у иностранству - остала повезана правна лица	0055			
5. Купци у земљи	0056	422.982	54.990	64.852
6. Купци у иностранству	0057	449.547	284.147	331.244
7. Остала потраживања по основу продаје	0058			
III. ПОТРАЖИВАЊА ИЗ СПЕЦИФИЧНИХ ПОСЛОВА	0059			
IV. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА	0060	9.743	9.823	5.108
V. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА КОЈА СЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	0061			
VI. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0063+0064+0065+0066+0067)	0062	271.439	713.949	1.231.435
1. Краткорочни кредити и пласмани - матична и зависна правна лица	0063			
2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана правна лица	0064			
3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи	0065	20.532	37.802	22.141
4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству	0066			
5. Остали краткорочни финансијски пласмани	0067	250.907	676.147	1.209.294
VII. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	0068	121.235	43.271	16.793
VIII. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0069		65.990	70.613
IX. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0070	61.686	38.870	40.262
Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001+0002+0042+0043)	0071	9.659.829	9.490.962	9.067.271
Ђ. ВАНБИЛАСНА АКТИВА	0072	1.049.521	876.872	743.566
ПАСИВА				
A. КАПИТАЛ (0402+0411-0412+0413+0414+0415-0416+0417+0420-0421) ≥ 0 = (0071-0424-0441-0442)	0401	8.224.344	8.181.049	7.849.444
I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ (0403+0404+0405+0406+0407+0408+0409+0410)	0402	1.217.288	1.217.288	1.217.288
1. Акцијски капитал	0403	1.171.240	1.171.240	1.171.240
2. Удели друштва с ограниченом одговорношћу	0404			
3. Улози	0405			
4. Државни капитал	0406			
5. Друштвени капитал	0407			
6. Задружни удели	0408			
7. Емисиона премија	0409			
8. Остали основни капитал	0410	46.048	46.048	46.048
II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0411			
III. ОТКУПЉЕНЕ СОПСТВЕНЕ АКЦИЈЕ	0412	117.116	117.116	117.116
IV. РЕЗЕРВЕ	0413	627.528	677.528	677.528
V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ ПО ОСНОВУ РЕВАЛОРИЗАЦИЈЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ, НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМЕ	0414			
VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (потражна салда рачуна групе 33 осим 330)	0415		57.219	5.133
VII. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА /дуговна салда рачуна групе 33 осим 330)	0416	4.576		
VIII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0418+0419)	0417	6.451.220	6.346.130	6.066.611
1. Нераспоређени добитак ранијих година	0418	6.346.130	5.909.279	5.261.528
2. Нераспоређени добитак текуће године	0419	105.090	436.851	805.083
IX. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0420			
X. ГУБИТАК (0422+0423)	0421			

1. Губитак ранијих година	0422			
2. Губитак текуће године	0423			
Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ (0425+0432)	0424	52.954	52.954	75.998
I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0426+0427+0428+0429+0430+0431)	0425	52.954	52.954	75.998
1. Резервисања за трошкове у гарантном року	0426	8.012	8.012	30.123
2. Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава	0427			
3. Резервисања за трошкове реструктурирања	0428			
4. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0429	44.942	44.942	45.875
5. Резервисања за трошкове судских спорова	0430			
6. Остала дугорочна резервисања	0431			
II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0432			
(0433+0434+0435+0436+0437+0438+0439+0440)				
1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0433			
2. Обавезе према матичним и зависним правним лицима	0434			
3. Обавезе према осталим повезаним правним лицима	0435			
4. Обавезе по емитованим хартијама од вредности у периоду дужем од годину дана	0436			
5. Дугорочни кредити и зајмови у земљи	0437			
6. Дугорочни кредити и зајмови у иностранству	0438			
7. Обавезе по основу финансијског лизинга	0439			
8. Остале дугорочне обавезе	0440			
В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0441			
Г. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0443+0450+0451+0459+0460+0461+0462)	0442	1.382.531	1.256.959	1.141.829
I. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ	0443			1.183
(0444+0445+0446+0447+0448+0449)				
1. Краткорочни кредити од матичних и зависних правних лица	0444			
2. Краткорочни кредити од осталих повезаних правних лица	0445			
3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи	0446			
4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству	0447			
5. Обавезе по основу сталних средстава и средстава обустављеног пословања намењених продаји	0448			
6. Остале краткорочне финансијске обавезе	0449			1.183
II. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0450	280.333	119.238	73.244
III. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА	0451	903.780	967.285	884.809
(0452+0453+0454+0455+0456+0457+0458)				
1. Добављачи - матична и зависна правна лица у земљи	0452	9.416	15.112	8.952
2. Добављачи - матична и зависна правна лица у иностранству	0453			
3. Добављачи - остала повезана правна лица у земљи	0454	318.483	205.167	145.715
4. Добављачи - остала повезана правна лица у иностранству	0455			
5. Добављачи у земљи	0456	402.383	541.752	503.470
6. Добављачи у иностранству	0457	173.498	205.254	226.672
7. Остале обавезе из пословања	0458			
IV. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0459	66.262	70.245	88.729
V. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0460	22.712	3.111	
VI. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ	0461	109.256	96.892	93.562
VII. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0462	188	188	302
Д. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0412+0416+0421-0420-0417-0415-0414-0413-0411-0402) ≥ 0 = (0441+0424+0442-0071) ≥ 0	0463			
Ђ. УКУПНА ПАСИВА (0424+0442+0441+0401-0463) ≥ 0	0464	9.659.829	9.490.962	9.067.271
Е. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0465	1.049.521	876.872	743.566

1.2. БИЛАНС УСПЕХА

БИЛАНС УСПЕХА			
Од 01.01.2019. до 30.06.2019.			
Позиција	АОП	у хиљадама динара	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
ПРИХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА			
А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002+1009+1016+1017)	1001	2.417.730	2.817.486
I. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003+1004+1005+1006+1007+1008)	1002	9.528	23.115
1. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1003		
2. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1004		
3. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1005		
4. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1006		
5. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1007	7.025	20.505
6. Приходи од продаје робе на иностраном тржишту	1008	2.503	2.610
II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1010+1011+1012+1013+1014+1015)	1009	2.404.216	2.789.752
1. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1010	94.870	5.100
2. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1011		
3. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1012		
4. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1013		
5. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1014	1.068.329	1.127.666
6. Приходи од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту	1015	1.241.017	1.656.986
III. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА, СУБВЕНЦИЈА, ДОТАЦИЈА, ДОНАЦИЈА И СЛ.	1016		
IV. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1017	3.986	4.619
РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА			
Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1019-1020-1021+1022+1023+1024+1025+1026+1027+1028+1029) ≥ 0	1018	2.307.888	2.430.602
I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1019	9.742	24.067
II. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1020	1.148	4.050
III. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1021	192.935	252.657
IV. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1022		
V. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА	1023	1.580.525	1.767.225
VI. ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1024	70.297	62.662
VII. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	1025	415.560	407.408
VIII. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1026	163.188	172.194
IX. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1027	177.719	172.253
X. ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА	1028		
XI. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1029	84.940	81.500
В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001-1018) ≥ 0	1030	109.842	386.884
Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1018-1001) ≥ 0	1031		
Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1033+1038+1039)	1032	2.145	9.014
I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ОД ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1034+1035+1036+1037)	1033	31	72
1. Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица	1034		
2. Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица	1035		

3. Приходи од учешћа у добитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1036		
4. Остали финансијски приходи	1037	31	72
II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА (ОД ТРЕЋИХ ЛИЦА)	1038	928	2.895
III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1039	1.186	6.047
Б. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1041+1046+1047)	1040	1.465	7.700
I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1042+1043+1044+1045)	1041		1
1. Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима	1042		
2. Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима	1043		
3. Расходи од учешћа у губитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1044		
4. Остали финансијски расходи	1045		1
II. РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1046	267	118
III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1047	1.198	7.581
Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032-1040)	1048	680	1.314
Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1040-1032)	1049		
З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1050	1.702	4.327
И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1051		
Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1052	3.409	45.532
К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1053	10.543	37.665
Л. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1030-1031+1048-1049+1050-1051+1052-1053)	1054	105.090	400.392
Љ. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1031-1030+1049-1048+1051-1050+1053-1052)	1055		
М. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1056		
Н. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, РАСХОДИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1057		
Њ. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1054-1055+1056-1057)	1058	105.090	400.392
О. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1055-1054+1057-1056)	1059		
П. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК			
I. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1060		
II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1061		
III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1062		
Р. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1063		
С. НЕТО ДОБИТАК (1058-1059-1060-1061+1062)	1064	105.090	400.392
Т. НЕТО ГУБИТАК (1059-1058+1060+1061-1062)	1065		
I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1066		
II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1067		
III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1068		
IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1069		
У. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ			
1. Основна зарада по акцији	1070	1	2
2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1071		

1.3. ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

Од 01.01.2019. до 30.06.2019.

Позиција	АОП	у хиљадама динара	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 3)	3001	3.211.508	3.876.362
1. Продаја и примљени аванси	3002	3.008.281	3.669.803
2. Примљене камате из пословних активности	3003	928	2.895
3. Остали приливи из редовног пословања	3004	202.299	203.664
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 5)	3005	3.501.767	3.303.720
1. Исплате добављачима и дати аванси	3006	2.819.405	2.612.153
2. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3007	551.034	505.801
3. Плаћене камате	3008	3.168	5.033
4. Порез на добитак	3009		
5. Одливи по основу осталих јавних прихода	3010	128.160	180.733
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I-II)	3011		572.642
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II-I)	3012	290.259	
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3013	415.217	45.076
1. Продаја акција и удела (нето приливи)	3014		
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3015	24	45.076
3. Остали финансијски пласмани (нето приливи)	3016	415.193	
4. Примљене камате из активности инвестирања	3017		
5. Примљене дивиденде	3018		
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3019	46.792	379.411
1. Куповина акција и удела (нето одливи)	3020		
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3021	46.792	59.499
3. Остали финансијски пласмани (нето одливи)	3022		319.912
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I-II)	3023	368.425	
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II-I)	3024		334.335
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 5)	3025		
1. Увећање основног капитала	3026		
2. Дугорочни кредити (нето приливи)	3027		
3. Краткорочни кредити (нето приливи)	3028		
4. Остале дугорочне обавезе	3029		
5. Остале краткорочне обавезе	3030		
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 6)	3031		158.515
1. Откуп сопствених акција и удела	3032		
2. Дугорочни кредити (одливи)	3033		
3. Краткорочни кредити (одливи)	3034		
4. Остале обавезе (одливи)	3035		1.183
5. Финансијски лизинг	3036		
6. Исплаћене дивиденде	3037		157.332
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I-II)	3038		
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II-I)	3039		158.515
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001+3013+3025)	3040	3.626.725	3.921.438
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3005+3019+3031)	3041	3.548.559	3.841.646
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3040-3041)	3042	78.166	79.792
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3041-3040)	3043		
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3044	43.271	16.793
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3045		
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3046	202	3.026
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3042-3043+3044+3045-3046)	3047	121.235	93.559

1.4. ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

Од 01.01.2019. до 30.06.2019.

Позиција	АОП	у хиљадама динара	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
А. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА			
I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1064)	2001	105.090	400.392
II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1065)	2002		
Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК			
а) Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима			
1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме			
а) повећање ревалоризационих резерви	2003		
б) смањење ревалоризационих резерви	2004		
2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања			
а) добици	2005		
б) губици	2006		
3. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала			
а) добици	2007		
б) губици	2008		
4. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава			
а) добици	2009		
б) губици	2010		
б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима			
1. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања			
а) добици	2011		
б) губици	2012		
2. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање			
а) добици	2013		
б) губици	2014		
3. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока			
а) добици	2015		
б) губици	2016		
4. Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају			
а) добици	2017		5.133
б) губици	2018	4.576	
I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК	2019		5.133
(2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017)-			
(2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018) ≥ 0			
II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК	2020	4.576	
(2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018)-			
(2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017) ≥ 0			
III. ПОРЕЗ НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2021		
IV. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019-2020-2021) ≥ 0	2022		5.133
V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020-2019+2021) ≥ 0	2023	4.576	
В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА			
I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001-2002+2022-2023) ≥ 0	2024	100.514	405.525
II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002-2001+2023-2022) ≥ 0	2025		
Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2027+2028)=АОП2024 ≥ 0 или АОП2025 > 0	2026		
1. Приписан већинским власницима капитала	2027		
2. Приписан власницима који немају контролу	2028		

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

1. ОСНИВАЊЕ И ДЕЛАТНОСТ

Метална индустрија “АЛФА-ПЛАМ” Врање је акционарско друштво (у даљем тексту: “Друштво”). Друштво је регистровано код Агенције за привредне регистре, Регистар привредних друштава, решењем бр. БД 14264/2005 од 11. јула 2005. године.

Историјат Друштва:

1948. године - У Врању је основано Градско занатско-услужно предузеће “Металац”, које је у свом саставу имало браварску, ковачку, електроинсталатерску, поткивачку, коларску и лимарску радионицу. Предузеће је израђивало плехане лончиће, канте за воду, корита и пећи “бубњаре”, као и производе по поруџбини.

1950. године - “Металац” има 58 запослених.

1959. године - Предузеће “Металац” пустило је у рад погон галванизације. Погон запошљава 4 нова радника, који кофе од црног лима стављају у хемикалије, а затим у цинк који се у великом котлу загрева помоћу нафте.

1960. године - Предузеће “Металац” планира израду и цинковање 100.000 кофа.

1962. године - У индустријској четврти Врања гради се фабрика лимене амбалаже, која током изградње мења производни програм у производњу разних техничких уређаја за широку употребу. Назив фабрике је Индустрија техничких уређаја “Алфа-Врање”, а запошљава 87 радника.

1964. године - “Алфа-Врање” осваја производњу собне пећи на нафту “Феникс 140”, а планира и производњу других уређаја за домаћинство (сушара за веш на електричну енергију, машина за прање рубља, браварије и намештаја). Фабрика запошљава 300 радника. На Београдском сајму технике излаже и “Феникс 15.000” – пећ на нафту за етажно грејање.

1965. године - “Металац”, после 16 година рада у неусловним просторијама, добија одговарајући простор у индустријској зони Врања, поред “Алфе”. Предузеће се специјализовало за извођење свих занатских и метално-монтажних радова у грађевинарству.

1967. године - Успостављена је пословно-техничка сарадња између “Алфе” и француског фабриканта Анрија Потеза, која је резултирала производњом пећи на нафту “Алфа Потез” у “Алфи”, а по Потезовој лиценци.

1968. године - У “Алфи” пуштена у рад нова фарбара.

1969. године - Остварена рекордна годишња производња (у октобру произведена 100.000-та пећ “Алфа-Потез” у тој години). Уговорен извоз 10.000 пећи на нафту “Алфа-Потез” у Мађарску. Тако велику количину пећи до тада ниједан произвођач грејних тела у Југославији није одједном извезао. Фабрика запошљава 520 радника.

1971. године - Фабрика “Алфа-Врање” је набавила кран за терете до 8 тона за истовар лимова. До тада су тај посао обављали радници. Са специјализованом фирмом за производњу пећи на плин, чврста и течна горива “Ефел” из Белгије закључен уговор о кооперацији којим се предвиђа извоз 30.000 камина – пећи на нафту у Белгију. Развијена је кооперација између “Металца” који има 200 запослених и производи штедњаке (шпорете) на чврста и течна горива и “Алфе” која са 760 запослених производи супермодерне пећи на нафту. Ове две фирме, дели само жичана ограда.

1973. године - “Алфа” осваја производњу штедњака на чврсто гориво и планира у првој серији производњу 6.000 штедњака. Поред штедњака, освојена је и производња федер-матраца за потребе Фабрике намештаја “Симпа” и производња судопера.

1975. године - Констатовано је да “Алфа” послује са губитком, а да губици потичу не само из претходне, него и из ранијих година. Лоше пословање проузроковано је светском енергетском кризом и порастом цена сировина, уз истовремену немогућност “Алфе” да се програмски преоријентише. Упркос паду продаје, почев од 1971. године, произведене су огромне количине производа које стоје на залихама.

Санационим програмом, предвиђа се упућивање дела радника на неплаћено одсуство, ради се нова систематизација за 400 запослених (200 мање него што тада има запослених), као и исплата минималних зарада до изласка из кризе.

1977. године - После низа година неповољног пословања, “Алфа” је завршила годину без губитака.

1978. године - “Алфа” осваја производњу пећи на гас.

1980. године - Удружују се Индустрија техничке опреме “Алфа“ и ООУР за производњу робе широке потрошње “Металплам” (из састава “Металца”), у Радну организацију Металска индустрија Врање “МИВ” Врање. Нова радна организација има 873 запослена. Произведено 230.000 грејних тела.

1981. године - Метална индустрија Врање улази у састав СОУР “Горење” из Велења (Словенија).

1984. године - Уговорен је извоз 100.000 пећи на течном гориву за Алжир.

1989. године - Произведено је више од 243.000 грејних тела, и то: 102.782 штедњака на чврсто гориво, 68.630 пећи на лож уље, 44.766 плинских пећи и 27.062 пећи на чврсто гориво.

1990. године - Промењен је назив фирме у “Алфа-Плам”.

1994. године - Половина производње се пласира у извоз (Словенија, Македонија, Бугарска и Албанија).

1997. године - Извршен је генерални ремонт емајлирнице и инсталирана најсавременија опрема за печење емајла (произвођач немачка фирма WGT). Инвестиција у вредности од ДЕМ 500.000 реализована је из сопствених средстава.

1998. године - Започела је производња штедњака на струју са керамичком плочом, уведен систем квалитета ISO 9001 и започео процес власничке трансформације друштвеног капитала. Фирма има 1.100 запослених.

2000. године - У првом кругу власничке трансформације, 1.544 радника, бивших радника и пензионера ове фирме, постали су власници око 70% акција “Алфа-Плама” и стекли право првенства у куповини преосталих 30% капитала. Фирма је регистрована као акционарско друштво.

2001. године - Пуштена је у рад компјутерска високопродуктивна линија за лакирање металних делова. Инвестиција је вредна ДЕМ 800.000. По завршном рачуну за 2000. годину исплаћена је прва дивиденда.

2002. године - Огроман технолошки искорак: у Емајлирници I замењена је целокупна опрема, уведена нова технологија емајлирања поступком 2 наноса – 1 печење и цео поступак аутоматизован (први пут у Србији).

Акције “Алфа-Плама” се котирају на Београдској берзи.

2003. године - Укупан обим производње: 164.000 грејних тела. Започела је серијска производња новог штедњака за етажно грејање на чврсто гориво “Алфа Терм 20”. У Врању је отворен први изложбено-продајни салон у коме је изложен целокупан производни програм овог произвођача.

2005. године - Замењена је опрема у емајлирници II. Инвестиција у вредности од ЕУР 1.500.000 реализована је из сопствених средстава.

2006. године - Набављена ласерска машина за пробијање и штанцовање лима, израђени алати за нове штедњаке и пећи и завршена II фаза грађевинских радова у погону I. Инвестиције из сопствених средстава у вредности од око ЕУР 1.500.000.

2007. године - Вредност 1 (једне) акције Друштва на Берзи достигла је до тада највећи износ од ЕУР 527,77 (према средњем курсу) . Освојена је производња пећи на пелет по италијанској технологији за познатог иностраног купца. Друштво има 960 запослених.

2008. године - Уведена нова технологија са комплетном опремом за мокро фарбање у Погону 2, нова линија за кројење лима и набављена и монтирана преса. Укупна инвестиција из сопствених извора износи

око ЕУР 1.200.000. Израђен је Пројекат управљања маркетингом у функцији даљег унапређења тржишне позиције фирме. Усвојен је нови лого фирме и слоган: “Алфа-Плама” – Сигурност и топлина!

2009. године - Набављена је роботска машина за заваривање, линија за уздужно и попречно сечење лима, 2 машине за савијање лима, хидраулична преса и друга опрема у вредности од око ЕУР 500.000. Друштво има 880 запослених.

2010. године - Набављен је ласер за сечење и пробијање лима. Започела је серијска производња штедњака на чврсто гориво за етажно грејање “Алфа Терм 27”. Друштво купује у Врању, у непосредној близини свог седишта, 12.500 м² изграђеног производно-складишног простора и око 13.000 м² земљишта.

Акционарима исплаћена дивиденда за претходну годину, што је десета узастопна годишња дивиденда.

2011. године - Набавка ексцентар пресе, набавка линије за електростатичко наношење емајла, опреме за пречишћавање отпадних вода и анализатора гаса.

2012. године - Реконструкција управне зграде, набављена је нова машина за брушење челичних плоча, набавка постројења за наношење емајла, израда темеља за колску вагу и набавка колске ваге, промена руководећег органа, реорганизација свих служби, нова служба маркетинга, примање нових радника, стицање сопствених акција.

2013. године - Куповина пословног простора (Бор, Сурдулица, Ниш, Суботица, Земун), реновирање ресторана друштвене исхране са куповином нове опреме, набавка механичке пресе, радијалне бушилице, изградња нове производне хале.

2014. године - Куповина пословног простора (Шабац, Суботица), изградња хале за заваривање котлова, ласерски центар за резање Trumpf, преса Амада, опрема за емајлирање, електровиљушкари, нова рачунарска опрема.

2015. година - Куповина монтажне траке са транспортером, опрема за заваривање котлова, нова преса Амада, куповина права индустријске технологије и робне марке, почетак изградње хале монтаже производа на пелет, набавка савремених виљушкара.

2016. године - Нова лакирница-линија за фарбање и лакирање у вредности од преко милион ЕУР, кабине за ручно и аутоматско наношење боја, обрадни центар Teximr, апарати за заваривање, машина за брадавичасто заваривање, 2 теретна возила, машина за тестирање пећи и котлова, машине и ласери за сечење лимова Salvagnini, машина за роловање, машина за брушење.

2017. године - Ласер за сечење лима, машина за сечење и просецање лима, уређај за електростатичко наношење емајла, електро-вучно возило, брусилица за равно брушење, апарати за заваривање, електро-виљушкари, машина за савијање рамова, машина за резање, бушење и фрезенковање алуминијумских лајсни, машина за тестирање електронике пећи.

2018. године –Хидраулична преса Omega, машина за исправљање лима Bollina, машина за тестирање електронике у пећи, машина за сачмарење.

Основна делатност Друштва је производња грејних тела на чврсто, течно и гасовито гориво, штедњака на струју, као и комбинацију чврсто гориво-струја и струја-гас.

Производи Друштва превасходно су намењени домаћинствима.

По обиму производње, пласману и квалитету, Друштво је водећи произвођач грејних тела у Србији и Југоисточној Европи, а сврстава се и у ред 5 највећих у Европи.

Данас, производњу реализује у 5 техничко-технолошких целина, према групама производа, а то су:

- штедњаци и пећи на чврста горива;
- камини и пећи на чврста горива;
- пећи на гас;
- штедњаци, пећи и камини за етажно грејање; и
- штедњаци и решои.

Укупна годишња продукција износи преко 150.000 јединица. Асортиман производње перманентно се проширује у складу са потребама тржишта, а у циљу повећања квалитета израде производа уводе се нове технологије. Сви производи Друштва поседују одговарајуће домаће и иностране атесте, чиме у целини испуњавају строге захтеве за пласман на тржиште ЕУ.

Друштво своје производе пласира на домаћем тржишту (око 40%) и на тржиштима Европе (око 60%). Основна извозна тржишта су бивше југословенске републике (БиХ, Македонија, Црна Гора, Словенија и Хрватска), затим Немачка, Италија, Аустрија и Пољска.

Руководећи орган у Друштву је Одбор директора који има укупно 5 чланова.

Чланови Одбора директора на дан 30.06.2019. године су:

Аврам Миленковић	председник Одбора директора
Горан Костић	члан Одбора директора
Бранислав Поповић	члан Одбора директора
Мирољуб Алексић	члан Одбора директора
Мирољуб Хацић	члан Одбора директора

Друштво је сагласно критеријумима из Закона о рачуноводству разврстано у велика правна лица.

Седиште Друштва је у Врању, ул. Радничка бр. 1.

Порески идентификациони број Друштва је 100402750.

Матични број Друштва је 7137923.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

2.1. Основе за састављање и приказивање финансијских извештаја

Правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процњивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са Законом о рачуноводству (у даљем тексту "Закон", објављен у "Сл. гласник РС", бр. 62/2013), као и у складу са осталом применљивом подзаконском регулативом. Друштво, као велико правно лице, у обавези је да примењује Међународне стандарде финансијског извештавања ("МСФИ"), који у смислу наведеног закона, обухватају: Оквир за припремање и презентацију финансијских извештаја ("Оквир"), Међународне рачуноводствене стандарде ("МРС"), Међународне стандарде финансијског извештавања ("МСФИ") и са њима повезана тумачења, издата од Комитета за тумачење међународних рачуноводствених стандарда ("IFRIC"), накнадне измене тих стандарда и са њима повезана тумачења, одобрени од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде ("Одбор"), чији је превод утврдило и објавило Министарство надлежно за послове финансија.

Решењем Министарства од 13. марта 2014. године, које је објављено у Службеном гласнику РС бр. 35 од 27. марта 2014. године (у даљем тексту "Решење о утврђивању превода") утврђени су и објављени преводи основних текстова МРС и МСФИ, Концептуалног оквира за финансијско извештавање ("Концептуални оквир"), усвојених од стране Одбора, као и повезаних IFRIC тумачења. Наведени преводи објављени у Решењу о утврђивању превода не укључују основе за закључивање, илуструјуће примере, смернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примере, као и други допунски објашњавајући материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је тај материјал саставни део стандарда, односно тумачења. На основу Решења о утврђивању превода Концептуални оквир, МРС, МСФИ, IFRIC и са њима повезана тумачења која су преведена, у примени су од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2014. године.

Измењени или издати МРС/МСФИ и IFRIC тумачења која су била на снази за финансијске извештаје који су почињали 1. јануара 2014. године (и касније), као и накнадне измене или издати МРС/МСФИ и тумачења стандарда, нису преведени и објављени односно усвојени у Републици Србији, па стога нису ни примењени приликом састављања приложених финансијских извештаја. Поред наведеног, поједина законска и подзаконска регулатива прописује рачуноводствене поступке, вредновања и обелодањивања која у појединим случајевима одступају од захтева МРС/МСФИ и IFRIC тумачења.

Сходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјалне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност финансијских извештаја Друштва, приложени финансијски извештаји се не могу у потпуности сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ и МРС.

Објављени стандарди и тумачења који су ступили на снагу у претходним периодима и текућем периоду на основу Решења о утврђивању превода, обелодањени су у напомени 2.2. Објављени стандарди и тумачења на снази у претходном и текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени обелодањени су у напомени 2.3. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису у примени, обелодањени су у напомени 2.4.

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

У складу са Законом, финансијски извештаји Друштва су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

2.2. Објављени стандарди и тумачења који су ступили на снагу у претходним периодима и текућем периоду на основу Решења о утврђивању превода

- Измене МСФИ 7 „Финансијски инструменти: Обелодањивања“ – Измене којима се побољшавају обелодањивања фер вредност и ризика ликвидности (ревидиран марта 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године);
- Измене МСФИ 1 „Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања“ – Додатни изузеци за лица која први пут примењују МСФИ. Измене се односе на средства у индустрији нафте и гаса и утврђивање да ли уговори садрже лизинг (ревидиран јула 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године);
- Измене различитих стандарда и тумачења резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 16. априла 2009. године (МСФИ 5, МСФИ 8, МРС 1, МРС 7, МРС 17, МРС 36, МРС 39, IFRIC 16) првенствено са намером отклањања неусаглашености и појашњења формулација у тексту (измене стандарда ступају на снагу за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године, а измена IFRIC на дан или након 1. јула 2009. године);

- Измене MPC 38 „Нематеријална имовина“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године);
  - Измене МСФИ 2 „Плаћања акцијама“: Измене као резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (ревидиран у априлу 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године) и измене које се односе на трансакције плаћања акцијама групе засноване на готовини (ревидиран јуна 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године);
  - Измене IFRIC 9 „Поновна процена уграђених деривата“ ступају на снагу за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године и MPC 39 „Финансијски инструменти: Признавање и мерење” – Уграђени деривати (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 30. јуна 2009. године);
  - IFRIC 18 „Преноси средстава од купаца“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године);
  - „Свеобухватни оквир за финансијско извештавање 2010. године“ што представља измену „Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја“ (важи за пренос средстава са купаца примљених на дан или после септембра 2010. године);
  - Допуне МСФИ 1 „Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања“ – Ограничено изузеће од упоредних обелодањивања прописаних у оквиру МСФИ 7 код лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године);
  - Допуне MPC 24 „Обелодањивања повезаних страна“ – Поједностављени захтеви за обелодањивањем код лица под (значајном) контролом или утицајем владе и појашњење дефиниције повезаног лица (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
  - Допуне MPC 32 „Финансијски инструменти: Презентација“ – Рачуноводствено обухватање пречег права на нове акције (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. фебруара 2010. године);
  - Допуне различитих стандарда и тумачења „Побољшања МСФИ (2010)“ резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 6. маја 2010. године (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 7, MPC 1, MPC 27, MPC 34, IFRIC 13) првенствено са намером отклањања неслагања и појашњења формулација у тексту (већина допуна биће на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
  - Допуне IFRIC 14 „MPC 19 – Ограничење средстава дефинисаних примања, захтеви за минималним финансирањем и њихова интеракција“ Авансна уплата минималних средстава потребних за финансирање (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
  - IFRIC 19 „Поништавање финансијских обавеза са инструментима капитала“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године);
  - Допуне МСФИ 1 „Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања“ – Велика хиперинфлација и уклањање фиксних датума за лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2011. године);
  - Допуне МСФИ 7 „Финансијски инструменти: Обелодањивања“ – Пренос финансијских средстава (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
  - Допуне MPC 12 „Порези на добитак“ – Одложени порез: повраћај средстава која су служила за обрачун пореза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2012. године);
  - МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
  - МСФИ 11 „Заједнички аранжмани“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
  - МСФИ 12 „Обелодањивање о учешћима у другим правним лицима“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
  - Допуне МСФИ 10, МСФИ 11 и МСФИ 12 „Консолидовани финансијски извештаји, Заједнички аранжмани и Обелодањивања учешћа у другим правним лицима: Упутство о прелазној примени” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
  - MPC 27 (ревидиран 2011. године) „Појединачни финансијски извештаји“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
  - MPC 28 (ревидиран 2011. године) „Улагања у придружена правна лица и заједничке инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
  - МСФИ 13 „Мерење фер вредности“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
  - Допуне МСФИ 1 „Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања” – Државни кредити по каматној стопи нижој од тржишне (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);

- Допуне МСФИ 7 „Финансијски инструменти: Обелодањивања“ – Нетирање финансијских средстава и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МРС 1 „Презентација финансијских извештаја“ – Презентација ставки осталог укупног резултата (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2012. године).
- Допуне МРС 19 „Накнаде запосленима” – Побољшања рачуноводственог обухватања накнада по престанку радног односа (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Годишња побољшања за период од 2009. до 2011. године издата у мају 2012. године која се односе на различите пројекте побољшања МСФИ (МСФИ 1, МРС 1, МРС 16, МРС 32, МРС 34) углавном на отклањању неконзистентности и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- IFRIC 20 „Трошкови уклањања откритке у производној фази површинског копа“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године).

2.3. Објављени стандарди и тумачења на снази у претходном и текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени

На дан објављивања ових финансијских извештаја, доле наведени стандарди и измене стандарда су били издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, а следећа тумачења била су објављена од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања, али нису званично усвојена у Републици Србији:

- Допуне МРС 32 „Финансијски инструменти: Презентација“ – Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године);
- Допуне МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји“, МСФИ 12 „Обелодањивање о учешћима у другим ентитетима“ и МРС 27 „Појединачни финансијски извештаји“ – Изузеће зависних лица из консолидације према МСФИ 10 (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године).
- Допуне МРС 36 – „Умањење вредности имовине“ Обелодањивање надокнадивог износа за нефинансијску имовину (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године).
- Допуне МРС 39 „Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање“ – Обнављање деривата и наставак рачуноводства хеџинга (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године).
- IFRIC 21 „Дажбине“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године).
- Допуне МРС 19 „Примања запослених” – Дефинисани планови накнаде: Доприноси за запослене (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године).
- Годишња побољшања за период од 2010. до 2012. године, која су резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 2, МСФИ 3, МСФИ 8, МСФИ 13, МРС 16, МРС 24 и МРС 38) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године).
- Годишња побољшања за период од 2011. до 2013. године, која су резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 13 и МРС 40) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године).
- Допуне МСФИ 11 „Заједнички аранжмани” – Рачуноводство стицања учешћа у заједничким пословањима (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- МСФИ 14 „Рачуни регулаторних активних временских разграничења” - на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године.
- Допуне МРС 16 „Некретнине, постројења и опрема” и МРС 38 „Нематеријална имовина” - Тумачење прихваћених метода амортизације (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне МРС 16 „Некретнине, постројења и опрема” и МРС 41 „Пољопривреда” - Пољопривреда – индустријске биљке (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне МРС 27 „Појединачни финансијски извештаји” – Метод удела у појединачним финансијским извештајима (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).

- Допуне МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји” и МРС 28 „Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате” - Продаја или пренос средстава између инвеститора и његових придружених ентитета или заједничких подухвата (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји”, МСФИ 12 „Обелодањивање о учешћима у другим ентитетима” и МРС 28 „Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате” - Инвестициона друштва: Примена изузетака од консолидације (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне МРС 1 „Презентација финансијских извештаја” – Иницијатива за обелодањивање (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне и измене различитих стандарда „Побољшања МСФИ” (за период од 2012. до 2014. године), која су резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 5, МСФИ 7, МРС 19 и МРС 34) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Измене и допуне МРС 7 „Извештај о новчаним токовима” – захтев за обелодањивањима која корисницима извештаја омогућавају процену промена обавеза које произилазе из активности финансирања (на снази од 1. јануара 2017. године).
- Појашњења везана за МРС 12 „Порез на добит” која имају за циљ смањење разноликости у пракси када су у питању одложена пореска средства која произилазе из нереализованих губитака (на снази од 1. јануара 2017. године).
- Измене ИФРС 12 – Обелодањивања у учешћима у другим ентитетима (на снази од 1. јануара 2017. године).

2.4. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису ступили на снагу

На дан издавања ових финансијских извештаја следећи стандарди, њихове допуне и тумачења били су објављени, али нису још увек ступили на снагу:

- Измене и допуне различитих стандарда (МРС 28, МРС 40 и ИФРС 2) ступају на снагу од 1. јануара 2018. године.
  - МСФИ 9 „Финансијски инструменти” и касније допуне, који замењује захтеве МРС 39 „Финансијски инструменти: признавање и одмеравање”, у вези са класификацијом и одмеравањем финансијске имовине. Стандард елиминише постојеће категорије из МРС 39 - средства која се држе до доспећа, средства расположива за продају и кредити и потраживања. МСФИ 9 је на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године, уз дозвољену ранију примену.
- У складу са МСФИ 9, финансијска средства ће се класификовати у једну од две наведене категорије приликом почетног признавања: финансијска средства вреднована по амортизованом трошку или финансијска средства вреднована по фер вредности. Финансијско средство ће се признавати по амортизованом трошку ако следећа два критеријума буду задовољена: средства се односе на пословни модел чији је циљ да се наплаћују уговорени новчани токови и уговорени услови пружају основ за наплату на одређене датуме новчаних токова који су искључиво наплата главнице и камате на преосталу главницу.

Сва остала средства ће се вредновати по фер вредности. Добици и губици по основу вредновања финансијских средстава по фер вредности ће се признавати у билансу успеха, изузев за улагања у инструменте капитала са којима се не тргује, где МСФИ 9 допушта, при иницијалном признавању, касније непроменљиви избор да се све промене фер вредности признају у оквиру осталих добитака и губитака у извештају о укупном резултату. Износ који тако буде признат у оквиру извештаја о укупном резултату неће моћи касније да се призна у билансу успеха.

- МСФИ 15 „Приходи из уговора са купцима”, који дефинише оквир за признавање прихода. МСФИ 15 замењује МРС 18 „Приходи”, МРС 11 „Уговори о изградњи”, IFRIC 13 „Програми лојалности клијената”, IFRIC 15 „Споразуми за изградњу некретнина” и IFRIC 18 „Преноси средстава од купаца” и SIC – 31 „Приходи – трансакције размене које укључују услуге оглашавања”. МСФИ 15 је на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2017. године, уз дозвољену ранију примену.

- IFRIC 22 – Ово тумачење се односи на девизне трансакције када ентитет признаје немонетарно средство или немонетарну обавезу по основу плаћања или примања аванса, пре него што ентитет призна односно средство, трошак или приход, после чега се то немонетарно средство или обавеза поновно признаје. Тумачење ступа на снагу на дан или након 1. јануара 2018. године, али је дозвољена ранија примена.

- МСФИ 16 „Закуп“ који је објављен у јануару 2016. године, примена је за пословне периоде који почињу после 1. јануара 2019. године. Овим стандардом биће замењен досадашњи МРС 17.
- МСФИ 3 „Пословне комбинације“ – допуна која се односи на појашњења када једна страна стиче контролу у претходном заједничком подухвату. Промена ступа на снагу за пословне комбинације чији је датум куповине на дан или након првог годишњег периода извештавања који почиње 1. јануара 2019. године или након тога. Може бити у супротности са изменама МСФИ 11.
- Измене МСФИ 4 које су повезане са МСФИ 9, а примењују се пре примене МСФИ 17 који ће заменити МСФИ 4.
- Измене МСФИ 7 које су повезане са МСФИ 9.
- Појашњења везана за МСФИ 11. која се односе на трансакције у којима ентитет добија заједничку контролу на или након почетка првог годишњег периода извештавања који почиње 1. јануара 2019. године или након тог датума. Ово може бити у супротности са МСФИ 3.
- МСФИ 17 – замењује МСФИ 4 - примена на финансијске извештаје који почињу након 1. јануара 2021. године. Ранија примена је условљена усвајањем и применом МСФИ 9 и МСФИ 15.
- IFRIC 23 – Тумачење везано за МРС 12. Тумачење ступа на снагу на дан или након 1. јануара 2019. године, али је дозвољена ранија примена.

Садржина и форма образаца финансијских извештаја и садржина позиција у обрасцима је прописана Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Сл. гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014).

Контни оквир и садржина рачуна у Контном оквиру прописана је Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Сл. гласник РС", бр. 95/2014 - у даљем тексту: Правилник о контном оквиру).

Према Закону о рачуноводству, финансијски извештаји обухватају: биланс стања, биланс успеха, извештај о осталом резултату, извештај о токовима готовине, извештај о променама на капиталу и напомене уз финансијске извештаје.

Друштво је у састављању ових финансијских извештаја применило рачуноводствене политике обелодањене у Напомени 3, које су засноване на важећим рачуноводственим и пореским прописима Републике Србије.

2.5. Упоредни подаци

Упоредне податке чине подаци садржани у финансијским извештајима за 2018. годину, састављени у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији, који су били предмет ревизије.

2.6. Сталност пословања

Финансијски извештаји Друштва су састављени у складу са начелом сталности пословања, које подразумева да ће Друштво наставити са пословањем у догледној будућности, која обухвата период од најмање дванаест месеци од датума финансијских извештаја.

2.7. Коришћење процењивања

Састављање финансијских извештаја захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Друштва. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Стварни резултати могу одступати од ових процена.

Процене, као и претпоставке на основу којих су извршене процене, предмет су редовних провера. Уколико се путем провера утврди да је дошло до промене у процењеној вредности, утврђени ефекти се признају у финансијским извештајима у периоду када је до промене дошло.

Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за финансијске извештаје обелодањене су у Напомени 5.

2.8. Група за консолидацију

Приложени финансијски извештаји представљају редовне (појединачне) финансијске извештаје Друштва за 2019. годину.

Групу за консолидацију чине Друштво, као матично друштво и зависно правно лице (Привредно друштво за производњу котлова и грејних тела “ФОС” д.о.о. Сурдулица), које је Друштво основало у 2016. години и чији је 100% власник.

3. РАЧУНОВОДСТВЕНА НАЧЕЛА

При састављању финансијских извештаја Друштва, уважена су следећа рачуноводствена начела:

- начело сталности;
- начело доследности;
- начело опрезности;
- начело суштине изнад форме;
- начело узрочности прихода и расхода; и
- начело појединачног процењивања.

Уважавањем **начела сталности**, финансијски извештаји се састављају под претпоставком да имовински, финансијски и приносни положај Друштва, као и економска политика земље и економске прилике у окружењу, омогућавају пословање у неограничено дугом року (“*Going Concern*” принцип).

Начело доследности подразумева да се начин процењивања стања и промена на имовини, обавезама, капиталу, приходима, расходима и резултату пословања, односно да се начин процењивања билансних позиција Друштва, не мења у дужем временском раздобљу. Ако, на пример, због усаглашавања са законском регулативом, до промене ипак дође, образлаже се разлог промене, а ефекат промене се исказује сходно захтевима из професионалне регулативе везаним за промену начина процењивања.

Начело опрезности подразумева укључивање одређеног нивоа опреза при састављању финансијских извештаја Друштва, које треба да резултира да имовина и приходи нису прецењени, а да обавезе и трошкови нису потцењени. Међутим, уважавање начела опрезности не треба разумети на начин свесног, нереалног умањења прихода и капитала Друштва; односно свесног, нереалног увећања расхода и обавеза Друштва. Наиме, у Оквиру за припремање и приказивање финансијских извештаја је потенцирано да уважавање начела опрезности не сме да има за последицу значајно стварање скривених резерви, намерно умањење имовине или прихода, или намерно преувеличавање обавеза или трошкова, јер у том случају финансијски извештаји не би били неутрални и, стога, не би били поуздани.

Начело **суштина изнад форме** подразумева да при евидентирању трансакција Друштва, а тиме, последично, и при састављању финансијских извештаја, рачуноводствено обухватање треба да се врши у складу са суштином трансакција и њиховом економском реалношћу, а не само на основу њиховог правног облика.

Уважавањем **начела узрочности прихода и расхода** признавање ефеката трансакција и других догађаја у Друштву није везано за моменат када се готовина или готовински еквиваленти, по основу тих трансакција и догађаја, приме или исплате, већ се везују за моменат када се догоде. Таквим приступом омогућено је да се корисници финансијских извештаја не информису само о прошлим трансакцијама Друштва које су проузроковале исплату и примања готовине, већ и о обавезама Друштва да исплати готовину у будућности, као и о ресурсима који представљају готовину које ће Друштво примити у будућности. Другим речима, уважавањем начела узрочности прихода и расхода обезбеђује се информисање о прошлим трансакцијама и другим догађајима на начин који је најупотребљивији за кориснике при доношењу економских одлука.

Начело **појединачног процењивања** подразумева да евентуална групна процењивања различитих билансних позиција Друштва (на пример, имовине или обавеза), ради рационализације, проистичу из њиховог појединачног процењивања.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

4.1. Прерачунавање страних средстава плаћања и рачуноводствени третман курсних разлика и ефеката валутне клаузуле

Ставке укључене у финансијске извештаје Друштва одмеравају се коришћењем валуте примарног економског окружења у коме Друштво послује (функционална валута). Као што је изнето у Напомени 2.1, финансијски извештаји приказују се у хиљадама динара (РСД), који представља функционалну и извештајну валуту Друштва.

Сва средства и обавезе у страним средствима плаћања се на дан биланса стања прерачунавају у њихову динарску противвредност применом званичног средњег девизног курса Народне банке Србије важећег на тај дан.

Пословне промене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у динарску противвредност применом званичних девизних курсева Народне банке Србије важећих на дан пословне промене.

Позитивне и негативне курсне разлике настале прерачуном средстава и обавеза исказаних у страним средствима плаћања и прерачуном трансакција у току године евидентирају се у билансу успеха, као финансијски приходи (Напомена 19), односно финансијски расходи (Напомена 20).

Позитивни и негативни ефекти уговорених девизних клаузула у вези са потраживањима и обавезама, настали применом уговореног курса, такође се исказују као део финансијских прихода (Напомена 19), односно финансијских расхода (Напомена 20).

Званични средњи курсеви Народне банке Србије коришћени за прерачун девизних позиција биланса стања на дан 30.јуна 2018. и 30.јуна 2019. године у функционалну валуту, за поједине стране валуте су:

<u>Валута</u>	<u>У РСД</u>	
	<u>30.06.2019</u>	<u>30.06.2018</u>
ЕУР	117,9121	118,0676
УСД	103,7685	101,3369

4.2. Пословни приходи

Приходи од продаје су исказани у износу фактурисане реализације, односно извршене продаје до краја обрачунског периода, под условом да је са тим даном настао дужничко - поверилачки однос и да је испостављена фактура.

Приход се признаје у висини фер вредности примљеног износа или потраживања по основу продаје роба и услуга у току нормалног пословања Друштва. Приход се исказује без ПДВ-а, повраћаја робе, рабата и попушта.

Приход од продаје се признаје када су задовољени сви услови:

/а/ Друштво је пренело на купца све значајне ризике и користи од власништва;

/б/ руководство Друштва не задржава уплив на управљање у мери која се обично повезује са власнишвом, нити контролу над продатим производима и робом;

/ц/ када је могуће да се износ прихода поуздано измери;

/д/ када је вероватно да ће пословна промена да буде праћена приливом економске користи у Друштво; и

/е/ када се трошкови који су настали или ће настати у вези са пословном променом могу поуздано да се измере.

Приходи од продаје производа и робе се признају када су суштински сви ризици и користи од власништва над производима и робом прешли на купца, што се уобичајено дешава приликом испоруке производа и робе.

Приходи од услуга исказани су сразмерно степену завршености услуге на дан билансирања.

4.3. Пословни расходи

Пословне расходе чине: набавна вредност продате робе; смањење вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга; трошкови материјала; трошкови горива и енергије; трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи; трошкови производних услуга; трошкови амортизације; трошкови дугорочних резервисања; нематеријални трошкови, умањени за приходе од активирања учинака и робе и повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга.

Основни елементи и начела признавања расхода су:

/а/ расходи се признају, односно евидентирају и исказују када смањење будућих економских користи које је повезано са смањењем средстава или повећањем обавеза може поуздано да се измери;

/б/ расходи се признају на основу непосредне повезаности расхода са приходима (начело узрочности);

/ц/ када се очекује да ће економске користи притицати током неколико обрачунских периода, а повезаност са приходом може да се установи у ширем смислу или посредно, расходи се признају путем поступка системске и разумне алокације;

/д/ расходи се признају када издатак не доноси никакве економске користи или када до износа до којег будуће економске користи не испуњавају услове или су престале да испуњавају услове за признавање у билансу стања као средство; и

/е/ расходи се признају и у оним случајевима када настане обавеза без истовременог признавања средства.

Набавна вредност продате робе на велико утврђује се у висини продајне вредности робе на велико, умањене за износ утврђене разлике у цени и укалкулисаног ПДВ садржаних у вредности продате робе на велико.

Набавна вредност продате робе на мало утврђује се у висини прихода од продате робе, умањених за износ утврђене разлике у цени, као и за износ укалкулисаног ПДВ, садржаних у вредности продате робе на мало.

4.4. Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања обухватају камату и остале трошкове настале у вези са позајмљивањем средстава.

Трошкови позајмљивања који су директно приписиви стицању, изградњи или производњи средства које се квалификује чине део набавне вредности/цене коштања тог средства.

Други трошкови позајмљивања се признају као расход периода

4.5. Финансијски приходи и расходи

Финансијски приходи и расходи обухватају: приходе и расходе из односа са матичним, зависним и осталим повезаним правним лицима; приходе и расходе од камата – од трећих лица (независно од тога да ли су доспели и да ли се плаћају или приписују износу потраживања или обавезе на дан билансирања); приходе и расходе од курсних разлика и ефеката валутне клаузуле – према трећим лицима; и остале финансијске приходе и расходе.

Приходи од камата се признају у периоду у коме је Друштво стекло право да се камата прими и исказују се у билансу успеха у оквиру финансијских прихода (Напомена 19).

Приходи од дивиденди признају се као приход у години када се исте одобре за исплату.

4.6. Добици и губици

Добици представљају повећање економске користи, а обухватају приходе који се јављају у случају продаје сталне имовине по вредности већој од њихове књиговодствене вредности, затим нереализоване добитке по основу продаје тржишних хартија од вредности (у случају када се вредновање хартија од вредности врши по њиховим тржишним вредностима), као и добитке који настају при повећању књиговодствене вредности сталне имовине услед престанка деловања услова за смањење њихове вредности.

Губици настају по основу продаје имовине по ценама нижим од њене књиговодствене вредности, затим по основу расходања неотписаних основних средстава, по основу штета које се могу у целини или делимично надокнадити од осигуравајућих друштава, као и по основу примене принципа импаритета (умањење вредности имовине).

4.7. Нематеријална имовина

Нематеријално улагање је одредиво немонетарно средство без физичког садржаја:

- које служи за производњу или испоруку робе или услуга, за изнајмљивање другим лицима или се користи у административне сврхе;
- које друштво контролише као резултат прошлих догађаја; и
- од којег се очекује прилив будућих економских користи.

Нематеријалну имовину чине: улагања у развој; концесије, патенти, лиценце и слична права; остала нематеријална улагања; нематеријална улагања у припреми и аванси за нематеријална улагања.

Набавка нематеријалних улагања у току године евидентира се по набавној вредности. Набавну вредност чини фактурна вредност увећана за све зависне трошкове набавке и све трошкове довођења у стање функционалне приправности. Цену коштања нематеријалних улагања произведених у сопственој режији чине директни трошкови и припадајући индиректни трошкови, који се односе на то улагање.

Трошкови позајмљивања настали до момента стављања нематеријалне имовине у употребу, капитализују се, односно укључују се у набавну вредност.

Након иницијалног признавања, нематеријална имовина се исказује по набавној вредности умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и евентуалне кумулиране губитке по основу обезвређења.

Накнадни издатак који се односи на већ призната нематеријална улагања приписује се исказаном износу тог средства ако је вероватно да ће прилив будућих економских користи да буде већи од првобитно процењене стопе приноса тог средства. Сваки други накнадни издатак признаје се као расход у периоду у коме је настао.

Нематеријална улагања престају да се исказују у билансу стања, након отуђивања или када је средство трајно повучено из употребе и када се од његовог отуђења не очекују никакве будуће економске користи.

Издаци везани за одржавање софтвера признају се као трошак у периоду када настану. Издаци по основу истраживања и развоја признају се као трошак у периоду у коме настану.

Добици или губици који проистекну из расходања или отуђења утврђују се као разлика између процењених нето прилива од продаје и исказаног износа средства и признају се као приход или расход у билансу успеха.

4.8. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема су материјална средства:

- која Друштво држи за употребу у производњи или испоруку робе или пружање услуга, за изнајмљивање другим лицима или у административне сврхе; и
- за која се очекује да ће се користити дуже од једног обрачунског периода.

Друштво признаје набавну вредност/цену коштања неке некретнине, постојења и опреме као средство ако, и само ако:

- је вероватно да ће се будуће економске користи повезане са тим средством приливати у Друштво, и
- се набавна вредност/цена коштања тог средства може поуздано одмерити, односно на дан стицања/изградње набавна вредност /цена коштања је у висини просечне зараде у Републици Србији.

Алат и ситан инвентар који задовољавају наведене услове признају се као опрема, а ако не задовољавају наведене услове исказују се као залихе.

Резервни делови који не задовољавају наведене услове, приликом уградње, исказују се као трошак пословања.

Улагања која имају карактер текућег одржавања некретнина, постројења и опреме представљају расход периода у коме су настала.

Земљиште и објекти су засебна средства и засебно се евидентирају, чак и у случају када су заједно стечени.

Ставке некретнина, постројења и опреме, које испуњавају услове да буду признате као средство, одмеравају се приликом почетног признавања по својој набавној вредности односно, цени коштања.

Набавну вредност чини фактурна вредност набављених средстава увећана за све зависне трошкове набавке и све трошкове довођења у стање функционалне приправности. Цену коштања наведених средстава произведених у сопственој режији чине директни трошкови и припадајући индиректни трошкови, који се односе на то улагање.

Трошкови позајмљивања настали до момента стављања средства у употребу, капитализују се, односно укључују се у набавну вредност купљеног средства.

Након почетног признавања као средства, ставке постројења и опреме су одмерене по набавној вредности умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и евентуалне кумулиране губитке по основу обезвређења.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средства или се признају као посебно средство, уколико је применљиво, само када постоји вероватноћа да ће Друштво у будућности имати економску корист од тог средства и ако се његова вредност може поуздано одмерити. Књиговодствена вредност замењеног средства се искњижава. Сви други трошкови текућег одржавања терете биланс успеха периода у коме су настали.

Градско земљиште се исказује одвојено од вредности некретнине по набавној вредности (или као резидуална вредност некретнине која се налази на том земљишту), а накнадно вредновање се врши на исти начин као и за некретнине, постројења и опрему. Не врши се амортизација земљишта.

Некретнине, постројења и опрема престају да се исказују у билансу стања, након отуђивања или када је средство трајно повучено из употребе и када се од његовог отуђења не очекују никакве будуће економске користи.

Добици или губици који проистекну из расходовања или отуђења утврђују се као разлика између процењених нето прилива од продаје и исказаног износа средства и признају се као приход или расход у билансу успеха.

4.9. Инвестиционе некретнине

Инвестициона некретнина је некретнина (*зграда или део зграде*) коју Друштво као власник или корисник финансијског лизинга држи ради остваривања зараде од издавања некретнине или ради увећања вредности капитала или ради и једног и другог, а не ради употребе за производњу или снабдевање робом или пружања услуга или за потребе административног пословања, или продаје у оквиру редовног пословања.

Почетно мерење инвестиционе некретнине врши се по набавној вредности или цени коштања. При почетном мерењу, зависни трошкови набавке се укључују у набавну вредност или цену коштања.

Након почетног признавања инвестициона некретнина се мери по набавној вредности или цени коштања умањеној за укупан износ исправке вредности по основу амортизације и укупан износ исправке вредности по основу обезвређења.

4.10. Амортизација

Обрачун амортизације врши се од почетка наредног месеца у односу на месец када је средство стављено у употребу.

Амортизација се обрачунава пропорционалном методом применом стопа које се утврђују на основу процењеног корисног века употребе средстава.

Основица за обрачун амортизације средства је набавна вредност тог средства.

Корисни век трајања, односно амортизационе стопе, преиспитују се периодично и ако су очекивања заснована на новим проценама значајно различита од претходних, обрачун трошкова амортизације за текући и будући период се коригују.

Метод обрачуна амортизације који се примењује преиспитује се периодично и уколико је дошло до значајне промене у очекиваном обрасцу трошења економских користи од тих средстава, метод се мења тако да одражава тај измењени начин.

Када је таква промена метода обрачуна амортизације неопходна, онда се она рачуноводствено обухвата као промена рачуноводствене процене, а обрачунати трошкови амортизације за текући и будући период се коригују.

Стопе амортизације за главне категорије некретнина, постројења и опреме, дате су у следећем прегледу:

Грађевински објекти	2,00% - 11,00%
Производна опрема	2,50% - 20,00%
Путничка и теретна возила	10,00% - 15,50%
Канцеларијска опрема	5,00% - 10,00%
Рачунарска опрема	20,00% - 25,00%

Примењене стопе за амортизацију нематеријалне имовине су следеће:

Нематеријална имовина	11,00% - 15,00%
-----------------------	-----------------

Обрачун амортизације за пореске сврхе врши се у складу са Законом о порезу на добит предузећа Републике Србије и Правилником о начину разврставања сталних средстава по групама и начину утврђивања амортизације за пореске сврхе, што резултира у одложеним порезима

4.11. Умањење вредности нефинансијске имовине

Сагласно усвојеној рачуноводственој политици, руководство Друштва проверава на сваки дан биланса стања да ли постоје индикатори губитка вредности имовине. У случају да такви индикатори постоје, Друштво процењује надокнадиву вредност имовине.

Надокнадиви износ одређен је као виши од нето продајне цене и употребне вредности. Нето продајна цена је износ који се може добити приликом продаје имовине у трансакцији између две вољне независне стране, умањена за трошкове продаје, док вредност у употреби представља садашњу вредност процењених будућих новчаних токова за које се очекује да ће настати из континуиране употребе имовине кроз њен економски век трајања те продаје на крају века трајања.

Надокнадиви износ се процењује за свако засебно средство или, ако то није могуће, за јединицу која ствара новац којој то средство припада. Уколико књиговодствени износ прелази тај процењени надокнадиви износ, вредност имовине је умањена до њеног надокнадивог износа. Губитак због обезвређења се признаје у износу разлике, на терет расхода сагласно МРС 36 “Умањење вредности имовине”.

Нефинансијска средства код којих је дошло до умањења вредности ревидирају се на сваки извештајни датум због могућег укидања ефеката умањења вредности.

Руководство Друштва је проценило да не постоје индикатори губитка вредности имовине са стањем на дан 30. јуна 2019. године, тако да није вршено умањење вредности нефинансијске имовине.

4.12. Залихе

Залихе робе и материјала се мере по набавној вредности. Набавну вредност чине сви трошкови набавке за довођење залиха на њихово садашње место и стање. Трошкови набавке залиха обухватају куповну цену, увозне дажбине и друге обавезе (осим оних које Друштво може накнадно да поврати од пореских власти), трошкове превоза, манипулативне трошкове и друге трошкове који се могу директно приписати набавци. Попуст, рабати и друге сличне ставке се одузимају при утврђивању трошкова набавке.

Излаз залиха материјала и робе се евидентира методом просечне пондерисане цене.

Залихе недовршене производње и готових производа се мере по цени коштања, односно по нето продајној вредности, ако је нижа. Цену коштања чине сви трошкови конверзије и други настали трошкови неопходни за довођење залиха на њихово садашње место и стање, односно:

- трошкови директног рада;
- трошкови директног материјала; и
- индиректни, односно општи производни трошкови.

У вредност залиха недовршене производње и готових производа не улазе, већ представљају расход периода:

- неуобичајено велико расипање материјала, радне снаге или други трошкови производње;
- трошкови складиштења, осим ако ти трошкови нису неопходни у процесу производње пре наредне фазе производње;
- режијски трошкови администрације који не доприносе довођењу залиха на садашње место и у садашње стање; и
- трошкови продаје.

Нето продајна вредност представља процењену продајну вредност, умањену за процењене трошкове продаје и процењене трошкове довршења (код недовршене производње). Уколико је нето продајна вредност залиха недовршене производње и готових производа нижа од њихове цене коштања, врши се делимичан отпис до нето продајне вредности.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вредности залиха у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето продајну вредност.

Оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима се у потпуности отписују.

Залихе робе у малопродаји исказују се по продајној цени у току године. На крају обрачуноског периода врши се свођење вредности залиха на набавну вредност путем алокације реализоване разлике у цени и пореза на додатну вредност, обрачунатих на просечној основи, на вредност залиха у стању на крају године и набавну вредност продате робе.

4.13. Инвестиције у зависна правна лица

Инвестиције у зависна правна лица се одмеравају по набавној вредности (Напомена 26(a)).

Инвестиције у зависна правна лица се тестирају на постојање губитка од потенцијалног обезвређења када постоје индикације на умањење њихове вредности.

4.14. Финансијски инструменти

Финансијски инструменти укључују финансијска средства и обавезе које се евидентирају у билансу стања Друштва, почевши од момента када Друштво уговорним обавезама постане везано за финансијски инструмент, а закључно са губитком контроле над правима која произилазе из финансијског средства (реализацијом, истицањем, уступањем итд.), односно са измирењем, укидањем или истицањем финансијске обавезе.

Финансијски инструменти се иницијално вреднују по фер вредности, увећаној за трошкове трансакција (изузев финансијских средстава или финансијских обавеза које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха), који су директно приписиви набавци или емитовању финансијског средства или финансијске обавезе.

4.14.1. Финансијска средства

Финансијска средства престају да се признају када Друштво изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима.

Руководство врши класификацију финансијских средстава у моменту иницијалног признавања. Класификација зависи од сврхе за коју су финансијска средства прибављена.

У складу са МРС 39 “Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање”, финансијска средства се класификују у следеће категорије: финансијска средства која се вреднују по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредностима исказују у билансу успеха, зајмови и потраживања, финансијска средства расположива за продају и средства која се држе до рока доспећа.

Финансијска средства Друштва укључују готовину (Напомена 4.15), потраживања од купаца и остала потраживања из пословања, краткорочне кредите и пласмане и хартије од вредности расположиве за продају.

Друштво је класификовало финансијска средства у категорије зајмови и потраживања и финансијска средства расположива за продају.

Накнадно вредновање финансијских средстава зависи од њихове класификације, као што следи:

(a) Зајмови и потраживања

Зајмови (кредити) и потраживања су недериватна финансијска средства са фиксним или одредивим исплатама која нису котирана на активном тржишту.

Изузетно од општег правила почетног признавања финансијских средстава, краткорочна бескаматна потраживања код којих је ефекат дисконтовања нематеријалан, иницијално се признају по оригиналној фактурној вредности.

У билансу стања Друштва ова категорија финансијских средстава обухвата потраживања од купаца, друга потраживања из пословања и остале краткорочне пласмане.

Потраживања од купаца се евидентирају по фактурној вредности умањеној за исправку вредности обезвређених потраживања.

Потраживања исказана у иностраној валути на дан биланса стања прерачунавају се према важећем средњем курсу Народне банке Србије, а курсне разлике признају се као приход или расход периода.

Исправка вредности потраживања се утврђује када постоји објективан доказ да Друштво неће бити у стању да наплати све износе које потражује на основу првобитних услова потраживања.

На дан биланса руководство Друштва проценом утврђује наплативост потраживања. Потраживања којима је на дан биланса прошао рок од шездесет дана од дана доспећа за наплату индиректно се исправљају на терет расхода периода, без претходно извршене процене од стране руководства, али обавезно уз писану одлуку Одбора директора.

Књиговодствена вредност потраживања и пласмана умањује се преко исправке вредности, а износ умањења се признаје у билансу успеха у оквиру расхода од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха. Ако је ненаплативост извесна врши се директан отпис тих потраживања одлуком одбора директора Друштва.

Приходи од укидања исправке вредности по основу накнадно наплаћених износа и процењене наплативости потраживања и пласмана признају се у корист биланса успеха у оквиру прихода од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха (Напомена 22).

(b) Финансијска средства расположива за продају

Финансијска средства расположива за продају су недериватна финансијска средства која су назначена као расположива за продају и нису класификована као (а) зајмови и потраживања (б) инвестиције које се држе до доспећа или (ц) финансијска средства назначена по фер вредности кроз биланс успеха.

Финансијска средства расположива за продају обухватају инструменте капитала других правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају (Напомена 26(б)).

Након иницијалног признавања, хартије од вредности расположиве за продају се исказују по фер вредности. Фер вредност хартија од вредности које се котирају на берзи заснива се на текућим ценама понуде.

Учешћа у капиталу других правних лица која немају котирану тржишну цену на активном тржишту и за које су остали методи разумног процењивања неодговарајући, изузета су од вредновања по тржишној вредности и исказују се по набавној вредности умањеној за исправку вредности.

4.14.2. Финансијске обавезе

Друштво признаје финансијске обавезе у свом билансу стања само онда када оно постане једна од уговорних страна у финансијском инструменту.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

Финансијске обавезе се иницијално признају по фер вредности, увећаној за директно приписиве трошкове трансакција. Изузетно од општег правила почетног признавања финансијских обавеза, краткорочне бескаматне обавезе код којих је ефекат дисконтовања нематеријалан, иницијално се признају по оригиналној фактурној вредности.

Краткорочним обавезама се сматрају обавезе за које се очекује да ће бити измирене у року до годину дана од датума биланса стања, укључујући и део дугорочних обавеза које испуњавају наведени услов, док се дугорочним обавезама сматрају обавезе чије се измирење очекује у дужем року.

За обавезе исказане у иностраној валути, као и обавезе са валутном клаузулом се врши прерачунавање у функционалну валуту по средњем курсу важећем на дан трансакције. Промене курса до датума измирења исказују се као позитивне (негативне) курсне разлике. Обавезе у иностраној валути се на датум биланса стања прерачунавају према важећем курсу, а курсне разлике се признају као приходи или расходи периода.

Финансијске обавезе Друштва се, у смислу МРС 39 “Финансијски инструменти: признавање и одмеравање”, класификују као зајмови и кредити. Руководство врши класификацију својих финансијских обавеза у моменту иницијалног признавања. Финансијске обавезе Друштва укључују обавезе према добављачима и остале обавезе из пословања.

Накнадно вредновање финансијских обавеза зависи од њихове класификације, као што следи:

(a) Кредити од банака и добављача

Кредити од банака и добављача се првобитно признају у износима примљених средстава, а након тога се исказују по амортизованом вредности.

(б) Обавезе из пословања

Обавезе према добављачима и остале текуће обавезе вреднују се по амортизованом вредности, што због краткорочне природе ових обавеза одговара њиховој номиналној вредности.

4.14.3. Међусобно пребијање финансијских инструмената

Финансијска средства и финансијске обавезе се пребијају, а разлика између њихових сума се признаје у билансу стања само ако постоји законом омогућено право да се изврши пребијање признатих износа и постоји намера да се исплата изврши по нето основу, или да се истовремено прода средство и измири обавеза.

4.15. Готовински еквиваленти и готовина

Готовински еквиваленти и готовина укључују средства на рачунима код банака, готовину у благајни, као и високо ликвидна средства са првобитним роком доспећа до три месеца или краће а која се могу брзо конвертовати у познате износе готовине уз безначајан ризик од промене вредности.

4.16. Капитал

Капитал Друштва чине:

- (a) Акцијски капитал – обичне акције и остали капитал;
- (б) Статутарне и друге резерве;
- (ц) Нереализовани добици/губици по основу хартија од вредности и других компоненти осталог свеобухватног резултата; и
- (e) Нераспоређени добитак.

Откупљене сопствене акције представљају одбитну ставку капитала Друштва.

4.17. Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства

Резервисања се признају и врше када Друштво има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вероватно да ће доћи до одлива ресурса како би се измирила обавеза и када се може поуздано проценити износ обавезе.

Резервисања се признају у износима који представљају најбољу процену издатака захтеваних да се измири садашња обавеза на датум биланса стања (Напомена 35).

Резервисања се поново разматрају на сваки датум биланса стања и коригују ради одражавања најбоље текуће процене. Када више није вероватно да ће одлив ресурса који представљају економске користи бити захтеван, резервисање се укида у корист биланса успеха текуће године. Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Резервисања за трошкове у гарантном року формирају се у случајевима одобравања гарантног рока купцима дужег од годину дана, на терет биланса успеха, а на основу информација о овим захтевима у претходним периодима.

Резервисања за отпремнине и јубиларне награде се одмеравају по садашњој вредности очекиваних будућих одлива применом дисконтне стопе која одражава камату на висококвалитетне хартије од вредности које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене.

Резервисања за судске спорове формирају се у износу који одговара најбољој процени руководства Друштва у погледу издатака који ће настати да се такве обавезе измире.

Потенцијалне обавезе се не признају у финансијским извештајима, али се обелодањују у напоменама уз финансијске извештаје, осим ако је вероватноћа одлива ресурса који садрже економске користи веома мала.

Друштво не признаје потенцијална средства у финансијским извештајима већ их обелодањује у напоменама уз финансијске извештаје, уколико је прилив економских користи вероватан.

4.18. Накнаде запосленима

(a) Порези и доприноси за обавезно социјално осигурање

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Друштво је обавезно да уплаћује порез и доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених и на терет послодавца у износима који се обрачунавају применом законом прописаних стопа.

Друштво такође има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Друштво није у обавези да запосленима након одласка у пензију исплаћује накнаде које представљају обавезу пензионог фонда Републике Србије.

Порези и доприноси на терет запослених и на терет послодавца књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

(b) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

У складу са Законом о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013 и 75/2014) и Појединачним општим актом о раду, Друштво је у обавези да исплати отпремнине приликом одласка у пензију у висини 2 месечне бруто зараде коју је запослени остварио у месецу који претходи месецу у коме се исплаћује отпремнина, које при том не могу бити мање од 2 месечне просечне бруто зараде исплаћене у Друштву у месецу који претходи месецу у коме се исплаћује отпремнина (*Колективни уговор код послодавца бр. 1626/UG-288/2017-1 од 8. децембра 2017. године*).

Поред тога, Друштво је у обавези да исплати и јубиларне награде у износу од једне половине до једне просечне месечне зараде. Број месечних зарада за јубиларне награде одређује се на основу броја година које је запослени провео у Друштву. (*Колективни уговор код послодавца бр. 1626/UG-288/2017-1 од 8. децембра 2017. године*).

Обрачун и исказивање дугорочних обавеза по основу отпремнина и јубиларних награда извршени су коришћењем метода садашње вредности будућих очекиваних исплата, на основу обрачуна актуара (Напомена 35).

(c) Учешће у добити запослених

Друштво признаје обавезе и трошак за учешће у добити запослених у складу са Одлуком Одбора директора.

4.19. Порез на добитак

Текући порез

Порез на добитак се обрачунава и плаћа у складу са одредбама Закона о порезу на добит правних лица Републике Србије (“Службени гласник Републике Србије”, бр. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015, 112/2015 и 113/2017) и релевантним подзаконским актима.

Порез на добитак обрачунава се применом стопе од 15% на пореску основицу исказану у пореском билансу након чега се може умањити за утврђене пореске кредите. Основицу за опорезивање чини опорезива добит, која се утврђује усклађивањем резултата (добити или губитка) из биланса успеха, а на начин утврђен овим Законом.

Обвезнику који је разврстан у велико или средње правно лице, а који је извршио улагања у основна средства, у сопственом власништву, за обављање претежне делатности и делатности уписаних у оснивачки или други акт обвезника, се признавало право на порески кредит у висини од 20% извршеног улагања, с тим што порески кредит није могао бити већи од 33% обрачунаог пореза у години у којој је извршено улагање.

Сходно Закону о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица (“Службени гласник РС”, бр. 108/2013), почев од утврђивања пореза на добит за 2014. годину, порески обвезници више не могу да користе пореску олакшицу у виду пореског кредита по основу улагања у основна средства.

Порески обвезник који је до 31. децембра 2013. године остварио право на порески подстицај – порески кредит и исказао податке у пореском билансу и пореској пријави за 2013. годину, може то право да користи до истека рока прописаног Законом, али не дуже од 10 година.

Неискоришћени део пореског кредита може се пренети на рачун добити из будућих обрачунских периода, највише до лимита од 33% обрачунаог пореза у том пореском периоду.

Законом о порезу на добит правних лица је једино прописан порески подстицај којим се порески обвезник ослобађа плаћања пореза на добит правних лица у периоду од 10 година сразмерно извршеном улагању, уколико кумулативно испуни услове прописане чланом 50а Закона:

- уложи у своја основна средства (која користи за обављање претежне делатности и делатности уписане у оснивачком акту или другом акту обвезника), односно у његова основна средства друго лице уложи, најмање РСД 1 милијарду; и
- у периоду улагања у основна средства додатно запосли на неодређено време најмање 100 лица.

Порески прописи не дозвољавају да се порески губици из текућег периода искористе за повраћај пореза плаћеног у претходном периоду. Међутим, губици из текућег периода могу се пренети на рачун добити утврђене у годишњем пореском билансу из будућих обрачунских периода, али не дуже од десет година за губитке остварене 2008. и 2009. године и пет година за губитке остварене после 2010. године.

Порески биланс се предаје најкасније у року од 180 дана од дана истека периода за који се утврђује пореска обавеза. Друштво током године порез на добит плаћа у виду месечних аконтација, чију висину утврђује на основу пореске пријаве за претходну годину.

У складу са законском регулативом, сва правна лица у Републици Србији, која су имала трансакције са повезаним лицима, су дужна да поднесу документацију о трансферним ценама у форми извештаја, односно извештаја у скраћеном облику са својим пореским билансом у року од 180 дана од дана истека периода за који се утврђује пореска обавеза.

Одложени порез

Одложени порези се признају за привремене разлике између пореске основице имовине и обавеза и њихове књиговодствене вредности у појединачним финансијским извештајима.

Одложени порез се обрачунава по пореским стопама за које се очекује да ће бити примењене на привремене разлике када буду укинуте, коришћењем пореских стопа које ће бити прописане или суштински прописане на датум извештавања.

Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства признају се за одбитне привремене разлике и неискоришћене износе преносивих пореских кредита и пореских губитака, до мере до које је извесно да је ниво очекиване будуће опорезиве добити довољан да се све одбитне привремене разлике, пренети неискоришћени порески кредити и неискоришћени порески губици могу искористити.

Одложена пореска средства која нису призната процењују се на сваки извештајни датум и признају до мере у којој је постало вероватно да ће будућа опорезива добит дозволити повраћај одложеног пореског средства.

Текући и одложени порези признају се као расходи или приходи и укључени су у нето добит извештајне године. Одложени порез на добитак који се односи на ставке које се директно евидентирају у корист или на терет капитала се такође евидентира у корист, односно на терет капитала.

4.20. Зарада по акцији

Друштво израчунава и обелодањује основну зараду по акцији. Основна зарада по акцији обрачунава се дељењем нето добити која припада акционарима, имаоцима обичних акција Друштва, пондерисаним просечним бројем издатих обичних акција у току периода (Напомена 34(a)).

4.21. Расподела дивиденди

Дистрибуција дивиденди акционарима Друштва се у финансијским извештајима Друштва признаје као обавеза у периоду у којем су акционари Друштва одобрили дивиденде.

4.22. Обелодањивање односа са повезаним лицима

За сврхе ових финансијских извештаја, правна лица се третирају као повезана уколико једно правно лице има могућност контролисања другог правног лица или врши значајан утицај на финансијске и пословне одлуке другог лица, што је дефинисано у МРС 24 “Обелодањивање повезаних страна”.

Односи између Друштва и његових повезаних правних лица регулисани су на уговорној основи и по тржишним условима. Стања потраживања и обавеза на дан биланса стања, као и трансакције у току извештајних периода настале са повезаним правним лицима посебно се обелодањују у напоменама уз финансијске извештаје (Напомена 41)

5. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА

Састављање финансијских извештаја у складу са примењеним оквиром за извештавање захтева од руководства коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентирани вредности средстава и обавеза, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Стварни резултати могу се разликовати од наведених процена. Процене и претпоставке се континуирано разматрају, а када корекције постану неопходне, исказују се у билансу успеха за периоде у којима су постале познате.

У даљем тексту наведене су кључне процене и претпоставке које садрже ризик да ће проузроковати материјално значајне корекције књиговодствених вредности средстава и обавеза у току наредне финансијске године.

Користан век трајања некретнина, постројења и опреме и стопе амортизације

Одређивање корисног века трајања некретнина, постројења и опреме се заснива на претходном искуству са сличним средствима, као и на антиципираном техничком развоју и променама на које утиче велики број економских или индустријских фактора. Адекватност одређеног корисног века трајања се преиспитује на годишњем нивоу или када год постоји индикација да је дошло до значајне промене фактора који су представљали основ за одређивање корисног века трајања.

Обезвређење нефинансијске имовине

На дан извештавања, руководство Друштва анализира вредности по којима су приказана нематеријална имовина и некретнине, постројења и опрема Друштва. Уколико постоји индикација да је неко средство обезвређено, надокнадив износ те имовине се процењује како би се утврдио износ обезвређења. Разматрање обезвређења захтева од руководства субјективно просуђивање у погледу токова готовине, стопа раста и дисконтних стопа за јединице које генеришу токове готовине, а које су предмет разматрања.

Обезвређење потраживања од купаца и других потраживања

Друштво обрачунава обезвређење сумњивих потраживања на основу процењених губитака који настају, јер купци нису у могућности да изврше тражена плаћања. У процени одговарајућег износа губитка од обезвређивања за сумњива потраживања, Друштво се ослања на старост потраживања, раније искуство са отписом, бонитет купаца и промене у условима плаћања. Ово захтева процене везане за будуће понашање купаца и тиме изазване будуће наплате у готовини.

Стварни ниво потраживања која су наплаћена може да се разликује од процењених нивоа наплате, што може позитивно или негативно да се одрази на резултате пословања.

Резервисања по основу отпремнина запосленима

Трошкови утврђених накнада запосленима по одласку у пензију након испуњених законских услова утврђују се применом актуарске процене. Актуарска процена укључује процену дисконтне стопе, будућих кретања зарада, стопе морталитета и стопе флукуације запослених.

Због дугорочне природе ових планова, значајне неизвесности утичу на исход процене. Претпоставке актуарског обрачуна су обелодањене у Напомени 35. уз финансијске извештаје.

Резервисање по основу судских спорова

Друштво је укључено у одређени број судских спорова који проистичу из његовог свакодневног пословања и односе се на питања која се тичу радних односа, а која се решавају или разматрају у току регуларног пословања. Друштво процењује вероватноћу негативних исхода ових питања, као и износе вероватних или разумних процена губитака. Разумне процене обухватају просуђивање руководства након разматрања информација које укључују обавештења, поравнања, процене од стране правног сектора, доступне чињенице, идентификацију потенцијалних одговорних страна и њихове могућности да допринесу решавању, као и претходно искуство.

Резервисање за судске спорове се формира када је вероватно да постоји обавеза чији се износ може поуздано проценити пажљивом анализом. Потребно резервисање се може променити у будућности због нових догађаја или добијања нових информација.

Питања која су или потенцијалне обавезе или не задовољавају критеријуме за резервисање се обелодањују осим ако је вероватноћа одлива ресурса који садрже економске користи веома мала.

Одложена пореска средства

Одложена пореска средства призната су као резултат разлике у стопама амортизације за рачуноводствене и пореске сврхе. Значајна процена одложених пореских средстава од стране руководства Друштва је неопходна да би се утврдио износ одложених пореских средстава које се могу признати, на основу периода и висине будућих опорезивих добитака и планирања пореске стратегије.

Фер вредност финансијских средстава и обавеза

Пословна политика Друштва је да обелодани информације о фер вредности финансијских средстава и обавеза за које постоје званичне тржишне информације и када се фер вредност значајно разликује од књиговодствене вредности.

Тржишна цена, где постоји активно тржиште, најбољи је доказ фер вредности финансијског инструмента. Међутим, тржишне цене нису доступне за низ финансијских средстава и обавеза које Друштво има. Стога, када тржишна цена финансијских инструмената није доступна, фер вредност средстава и обавеза се процењује користећи садашњу вредност или друге технике вредновања засноване на тренутно преовлађујућим тржишним условима. Руководство Друштва врши процену ризика и, у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вредности.

Фер вредност готовине и краткорочних депозита, потраживања од купаца, обавеза према добављачима и осталих краткорочних обавеза одговара њиховој књиговодственој вредности првенствено због краткорочног доспећа ових финансијских инструмената. Фер вредност учешћа у капиталу других правних лица, класификованих као средства расположива за продају, којима се тргује на активном тржишту, заснива се на тржишним (котираним) ценама на дан извештавања.

Руководство Друштва сматра да износи у приложеним финансијским извештајима одражавају вредност која је у датим околностима најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

6. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА

Друштво је у свом редовном пословању у различитом обиму изложено одређеним финансијским ризицима и то:

- кредитном ризику;
- тржишном ризику (који обухвата ризик од промене курса страних валута, ризик од промене каматних стопа и ризик од промене цена); и
- ризику ликвидности.

Управљање ризицима у Друштву је усмерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Друштва у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта. Управљање ризицима дефинисано је Правилником о систему интерних контрола и управљању ризицима.

Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и превасходно се избегавају умањењем изложености Друштва овим ризицима. Друштво не може да елиминише све финансијске и оперативне ризике, али увођењем ригорозног контролног оквира и надгледањем и одговарањем на потенцијалне ризике, Друштво је у могућности да управља овим ризицима.

Руководство Друштва сматра да су у текућим околностима политике управљања ризицима адекватне и ефективне и да се њиховом одговарајућом применом у свакодневном пословању минимизира изложеност Друштва првенствено негативним ефектима ризика.

У 2019. години није било промена у политикама управљања ризицима.

6.1. Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик финансијског губитка за Друштво ако друга уговорна страна у финансијском инструменту не испуни своје уговорне обавезе.

Кредитни ризик превасходно проистиче по основу потраживања из пословања и краткорочних пласмана. Изложеност Друштва кредитном ризику по основу потраживања из пословања зависи највише од индивидуалних карактеристика сваког појединачног купца.

Обезбеђење од кредитног ризика успостављено је предузимањем одређених мера и активности на нивоу Друштва. У случају неблаговременог измиривања обавеза купаца према Друштву, истима се прекида испорука производа. Поред прекида испорука производа, користе се следећи механизми наплате: узимање меница и банкарске гаранције.

За сва потраживања старија од 60 дана од дана доспелости за наплату створена је исправка вредности на терет расхода.

6.2. Тржишни ризик

Тржишни ризик је ризик да ће фер вредност или будући токови готовине финансијског инструмента флукуирати услед промена тржишних цена. Тржишни ризик обухвата три врсте ризика:

- валутни ризик (ризик од промене курса страних валута);
- ризик од промене каматних стопа; и
- ризик од промене цена.

6.2.1. Ризик од промене курса страних валута

Валутни ризик је ризик од флукуирања фер вредности или будућих токова готовине финансијског инструмента услед промене девизног курса.

Ризик од промене курса страних валута се јавља код финансијских инструмената који су означени у страниј валути, то јест у валути која није функционална валута у којој су они одмерени. Друштво је претежно изложено девизном ризику по основу значајних набавки од главних добављача из иностранства.

Друштво има потраживања и обавезе у страним валутама и руководство Друштва предузима мере да максимизира усклађеност прилива и одлива у истој страниј валути ради заштите од промене девизних курсева.

6.2.2. Ризик од промене каматних стопа

Ризик од промене каматних стопа је ризик да ће фер вредност или будући токови готовине финансијског инструмента флукуирати услед промена тржишних каматних стопа.

Ризик од каматне стопе се јавља код каматносних финансијских инструмената признатих у билансу стања (на пример, кредити и потраживања и емитовани дужнички инструменти) и код одређених финансијских инструмената који нису признати у билансу стања (на пример, по обавезама по кредитима).

Приходи и расходи Друштва и токови готовине су релативно независни од промена тржишних каматних стопа, с обзиром да Друштво нема значајну каматносну имовину, нити обавезе. Сходно томе, Друштво на дан извештавања није било изложено ризику од промене каматних стопа.

6.2.3. Ризик од промене цена

Ризик од промене цена је ризик да ће фер вредност или будући токови готовине финансијског инструмента флукуирати због промена тржишних цена (које нису оне које настају од ризика каматне стопе или валутног ризика), било да су те промене проузроковане факторима специфичним за појединачни финансијски инструмент или његовог емитента, или да фактори утичу на све сличне финансијске инструменте којима се тргује на тржишту.

Ризик од промене цена се јавља код појединих финансијских инструмената због промена цена робе или цена капитала.

Друштво није значајно изложено ризику од промене цена власничких хартија од вредности с обзиром на износ улагања класификованих у билансу стања као расположива за продају.

С друге стране, Друштво је у одређеној мери изложено ризику промена цена како својих производа, тако и промена цена репро-материјала, робе и услуга које набавља на домаћем и страном тржишту. Друштво континуирано анализира и прати преко своје комерцијалне службе ове врсте кретања на тржишту и предузима мере за смањење негативних ефеката присутног ризика.

6.3. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности је ризик да Друштво неће бити у могућности да финансира средства одговарајућим изворима финансирања са становишта рокова и стопа и ризик немогућности да се средство реализује по разумној цени у одговарајућем временском оквиру.

Друштво управља ликвидношћу са циљем да осигура да извори финансирања буду расположиви за измирење обавеза у тренутку њиховог доспећа. Друштво непрекидно процењује ризик ликвидности идентификовањем и праћењем промена у изворима финансирања потребним за испуњење пословних циљева Друштва, а у складу са пословном стратегијом Друштва.

Оперативно управљање ликвидношћу врши се од стране руководства и централизовано је на нивоу Друштва. Друштво располаже довољним износом високоликих средстава (готовина и готовински еквиваленти), као и континуираним приливом новчаних средстава од реализације роба и услуга, који му омогућавају да своје обавезе измирује у року доспећа.

Друштво не користи финансијске деривате.

Евентуални вишак готовине пословних активности изнад салда захтеваних обртних средстава, улаже се у каматоносне текуће рачуне или орочене депозите, бирајући инструменте са одговарајућим доспећима.

6.4. Управљање капиталом

Циљ управљања капиталом је да Друштво задржи способност да настави да послује у неограниченом периоду у предвидивој будућности, како би власницима капитала обезбедило повраћај (профит), а користи осталим заинтересованим странама, као и да би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала.

Да би очувало односно кориговало структуру капитала у циљу остварења наведеног циља, Друштво преко највишег свог органа, Скупштине Друштва, одлучује о расподели и промени структуре капитала.

Друштво прати капитал на основу коефицијента задужености. Овај коефицијент се израчунава из односа нето дуговања Друштва и његовог укупног капитала. Нето дуговање се добија када се укупни кредити и финансијске обавезе (краткорочне и дугорочне), умање за готовину и готовинске еквиваленте. Укупни капитал се добија када се на капитал, исказан у билансу стања, дода нето дуговање.

7. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ

	30.06.2019.	У РСД хиљада 30.06.2018.
Домаће тржиште		
Приходи од продаје робе	7.025	20.505
	7.025	20.505
Инострано тржиште		
Приходи од продаје робе	2.503	2.610
	2.503	2.610
Укупно	9.528	23.115

8. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА

	30.06.2019.	У РСД хиљада 30.06.2018.
Домаће тржиште		
Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима	94.870	5.100
Приходи од продаје производа и услуга	1.068.329	1.127.666
	1.163.199	1.132.766
Инострано тржиште		
Приходи од продаје производа и услуга	1.241.017	1.656.986
	1.241.017	1.656.986
Укупно	2.404.216	2.789.752

9. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	30.06.2019.	У РСД хиљада 30.06.2018.
Приходи од закупнина	3.986	4.619
Укупно	3.986	4.619

10. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ

	30.06.2019.	У РСД хиљада 30.06.2018.
Набавна вредност продате робе	9.742	24.067
Укупно	9.742	24.067

11. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ

	30.06.2019.	У РСД хиљада 30.06.2018.
Приходи од активирања или потрошње производа за сопствене потребе	1.148	4.050
Укупно	1.148	4.050

12. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА

	30.06.2019.	У РСД хиљада 30.06.2018.
Недовршени готови производи на дан 30. јуна	210.690	206.973
Готови производи на дан 30. јуна	1.591.025	1.455.148
<i>Минус:</i>		
Недовршени готови производи на дан 1. јануара	210.690	151.997
Готови производи на дан 1. јануара	1.398.090	1.257.467
Укупно	192.935	252.657

13. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	30.06.2019.	У РСД хиљада 30.06.2018.
Трошкови материјала за израду	1.555.086	1.734.685
Трошкови осталог материјала (режијског)	25.439	32.540
Укупно	1.580.525	1.767.225

14. ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ

	30.06.2019.	У РСД хиљада 30.06.2018.
Трошкови горива и енергије	70.297	62.662
Укупно	70.297	62.662

15. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	30.06.2019.	У РСД хиљада 30.06.2018.
Трошкови нето зарада и накнада зарада бруто	333.134	305.899
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	56.998	54.580
Трошкови накнада по уговору о делу	256	284
Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима	6.390	28.973
Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	41	14
Трошкови накнада члановима органа управљања и надзора	1.611	1.652
Остали лични расходи и накнаде	17.130	16.006
Укупно	415.560	407.408

16. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	30.06.2019.	У РСД хиљада 30.06.2018.
Трошкови услуга на изради учинка	53.420	59.435
Трошкови транспортних услуга	11.996	12.710
Трошкови услуга одржавања	6.116	2.611
Трошкови закупнина	25.410	26.272
Трошкови сајмова	10.528	7.876
Трошкови рекламе и пропаганде	35.430	41.971
Трошкови осталих услуга	20.288	21.319
Укупно	163.188	172.194

17. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ

	30.06.2019.	У РСД хиљада 30.06.2018.
Амортизација нематеријалне имовине (Напомена 26)	46.703	46.293
Амортизација некретнина, постројења и опреме (Напомена 27)	131.016	125.960
Укупно	177.719	172.253

18. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

	30.06.2019.	У РСД хиљада 30.06.2018.
Трошкови непроизводних услуга	42.121	41.713
Трошкови репрезентације	4.948	5.537
Трошкови премија осигурања	5.436	5.601
Трошкови платног промета	7.463	5.997
Трошкови чланарина	1.186	1.076
Трошкови пореза	4.588	4.277
Трошкови доприноса	218	/
Остали нематеријални трошкови	18.980	17.299
Укупно	84.940	81.500

19. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	30.06.2019.	У РСД хиљада 30.06.2018.
Приходи од камата	928	2.895
Позитивне курсне разлике	1.166	5.981
Приходи по основу ефеката валутне клаузуле	20	66
Остали финансијски приходи	31	72
Укупно	2.145	9.014

20. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	30.06.2019.	У РСД хиљада 30.06.2018.
Расходи камата	267	118
Негативне курсне разлике	1.173	7.544
Расходи по основу ефеката валутне клаузуле	25	37
Остали финансијски расходи	/	1
Укупно	1.465	7.700

**21. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ
КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА**

	30.06.2019.	У РСД хиљада 30.06.2018.
Наплаћена исправљена потраживања	1.702	4.327
Укупно	1.702	4.327

22. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	30.06.2019.	У РСД хиљада 30.06.2018.
Добици од продаје постројења и опреме	25	45.076
Добици од продаје материјала		/
Вишкови репро-материјала	1.841	101
Наплаћена отписана потраживања	19	65
Приходи од накнадних примања-gratis пошиљка	224	282
Приходи од бесповратно примљених средстава	1.275	/
Остали непоменути приходи	25	8
Укупно	3.409	45.532

23. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	30.06.2019.	У РСД хиљада 30.06.2018.
Губици по основу расходовања и продаје некретнина, постројења и опреме	/	29.065
Раходи из ранијих година	8.423	5.337
Мањкови	2	/
Трошкови спорова	846	2.905
Расходи по основу отписа потраживања	31	/
Расходи материјала	26	/
Издаци за хуманитарне, културне, спортске и друге активности	920	30
Остали непоменути расходи	295	328
Укупно	10.543	37.665

24. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА

ОПИС	Улагања у развој	Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке	Софтвер и остала права	Остала нематеријална имовина	Нематеријална улагања у припреми	Аванс за нематеријалну имовину	Укупно нематеријална улагања
	Кто (010)	Кто (011)	Кто (012)	Кто (014)	Кто (015)	Кто (016)	

НАБАВНА ВРЕДНОСТ

Стање на дан 1. јануара 2019. године	6.530	594.477	1.329	25.060		254.289	881.685
Повећања (набавке) у току године		212	2.387	3.112		236.368	242.079
Пренос са улагања у припреми							
Остала повећања/ (смањења)							
Стање на дан 30. јуна 2019. године	6.530	594.689	3.716	28.172		490.657	1.123.764

ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ

Стање на дан 1. јануара 2019. године	2.606	267.523	406	9.087			279.622
Амортизација за текућу годину	489	44.501		1.712			46.702
Остала повећања/ (смањења)							
Стање на дан 30. јуна 2019. године	3.095	312.024	406	10.799			326.324
САДАШЊА ВРЕДНОСТ на дан 30.06.2019. године	3.435	282.665	3.310	17.373		490.657	797.440
САДАШЊА ВРЕДНОСТ на дан 31.12.2018. године	3.925	326.954	923	15.973		254.289	602.064

Најзначајнија ставка у оквиру нематеријалне имовине се односи на куповину права индустријске технологије "Calux know-how и пројекти" за производњу пећи на пелет робне марке – Бренда CALUX. Набавка је извршена у 2015. години од фирме Foverone Holdings LTD Лимасол, Кипар.

25. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

ОПИС	Грађевинско земљиште	Грађевински објекти	Постројења и опрема	Инвестиционе некретнине	Некретнине, постројења, опрема у припреми	Улагања на туђим некретностима, постројењима и опреми	Аванси за некретнине, постројења и опрему	Укупно основна средства
	Кто (021)	Кто (022)	Кто (023)	Кто (024)	Кто (026)	Кто (027)	Кто (028)	

НАБАВНА ВРЕДНОСТ

Стање на дан 1.јануара 2019.године	63.140	2.029.182	2.718.062	95.901	191.543	2.234	45.190	5.145.252
Повећања (набавке) у току године		869	33.904	895	10.979		(5.074)	41.573
Пренос са улагања у припреми								
Остала повећања/ (смањења)								
Стање на дан 30.јуна 2019.године	63.140	2.030.051	2.751.966	96.796	202.522	2.234	40.116	5.186.825

ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ

Стање на дан 1.јануара 2019.године		660.791	1.727.035	15.654		160	6.874	2.410.514
Амортизација за текућу годину		24.853	104.653	1.198		167		130.871
Отуђење								
Остала повећања/ (смањења)								
Стање на дан 30.јуна 2019.године		685.644	1.831.688	16.852		327	6.874	2.541.385
САДАШЊА ВРЕДНОСТ на дан 30.06.2019.године	63.140	1.344.407	920.278	79.944	202.522	1.907	33.242	2.645.440
САДАШЊА ВРЕДНОСТ на дан 31.12.2018.године	63.140	1.368.391	991.027	80.247	191.543	2.075	38.316	2.734.739

На дан 30. јуна 2019. године, Друштво нема непокретности под хипотеком.

Руководство Друштва сматра да некретнине, постројења и опрема на дан 30. јуна 2019. године нису обезвређени.

26. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
Учешћа у капиталу зависних правних лица (а)	488.175	488.175
Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају (б)	89.817	151.613
Дугорочни пласмани осталим повезаних правним лицима (с)	840.330	1.132.672
Остали дугорочни финансијски пласмани	1.500	1.500
Укупно	1.419.822	1.773.960

(а) Учешћа у капиталу зависних правних лица у уделима непокретностима и готовини

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
ФОС д.о.о. Сурдулица	488.175	488.175
Укупно	488.175	488.175

Одлука о оснивању Привредног друштва за производњу котлова и грејних тела “ФОС” д.о.о. Сурдулица донета је 19. маја 2016. године.

(б) Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају

Учешћа у капиталу представљају дугорочна финансијска улагања у (редовне или преференцијалне) акције и уделе друштава, банака и осигуравајућих друштава.

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
Акције (удели) следећих правних лица:		
Јубмес банка а.д. Београд (14.415 акција)	89.517	151.358
Гумопластика Бујановац	70	70
Комерцијална банка а.д. Беодрад (60 акција)	177	132
Регионална агенција за економски развој -ВЕЕДА	/	-
Робна кућа Никшићанка	53	53
Универзал банка а.д. Београд (28.284 акције)	16.970	16.970
Универзал банка а.д. Београд – исправка вредности	(16.970)	(16.970)
Укупно	89.817	151.613

26. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (Наставак)

(c) Дугорочни пласмани осталим повезаним правним лицима

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
Дугорочни кредит - Пионир д.о.о. Београд	840.330	1.132.672
Укупно	840.330	1.132.672

Дугорочни кредит повезаном правном лицу "Пионир" д.о.о. Београд одобрен је на основу уговора бр. ОК07/2014 закљученог 11. јула 2014. године. Последњим Анексом од 20. новембра 2018. године дефинисано је да активни салдо зајма са приписаном каматом не може бити већи од ЕУР 10.500.000,00 уз обрачун камате од 1% на годишњем нивоу.

Уговорне стране овај зајам користе по принципу текућег рачуна, тако што се средства са рачуна једне уговорне стране преносе на другу у континуитету као коришћење зајма, односно као повраћај зајма, а у складу са потребама и расположивим средствима једне и друге стране.

27. ЗАЛИХЕ

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
Материјал	628.746	698.816
Резервни делови	37.712	35.049
Алат и ситан инвентар	246.703	235.754
Недовршена производња	210.690	210.690
Готови производи	1.591.025	1.398.090
Роба	176.569	172.912
Плаћени аванси за залихе и услуге	52.903	12.594
Укупно	2.944.348	2.763.905

Плаћени аванси за залихе и услуге се односе на следеће:

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
У земљи – плаћени аванси за материјал, резервне делове и инвентар	32.184	31.482
У иностранству – плаћени аванси за робу	51.586	11.979
Минус: Исправка вредности плаћених аванса	(30.867)	(30.867)
Укупно	52.903	12.594

28. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
Купци у земљи – матична и зависна правна лица	474.562	363.795
Купци у земљи - остала повезана правна лица	2.526	2.400
Купци у земљи - остала правна лица	429.000	61.008
Купци у иностранству - остала правна лица	559.860	394.460
Исправка вредности потраживања од купаца	(116.331)	(116.331)
Укупно	1.349.617	705.332

29. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
Потраживања за камату	1.872	1.872
Потраживања од запослених	268	98
Потраживања за накнаде зарада које се рефундирају	7.603	7.853
Укупно	9.743	9.823

30. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	Ознака валуте	Каматна стопа	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
Краткорочни кредити и зајмови у земљи				
Краткорочни потрошачки кредити			13.340	16.265
Синдикални кредити			7.192	8.132
Краткорочни зајмови у земљи				2
Пласман Крушик акумулаторима а.д. Београд	ЕУР		11.701	13.403
Минус: Исправка вредности			(11.701)	(13.403)
			20.532	24.399
Остали краткорочни финансијски пласмани				
Депозит код Societe Generale банка Србија а.д. Београд	ЕУР	0,50%	247.733	679.028
Менице достављене на наплату			1.674	9.022
Остали пласмани			1.500	1.500
			250.907	689.550
Укупно			271.439	713.949

31. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
<i>У динарима</i>		
Текући (пословни) рачуни	44.566	20.741
Благајна	1.224	144
	45.790	20.885
<i>У иностраној валути</i>		
Девизни рачуни	75.445	22.386
	75.445	22.386
Укупно	121.235	43.271

32. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
Потраживања за ПДВ по другим основама	-	65.990
Укупно	-	65.990

33. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
Разграничени трошкови по основу обавеза	47.948	28.217
Порез на додату вредност и АВР	-	541
Остала активна временска разграничења	13.738	10.112
Укупно	61.686	38.870

34. КАПИТАЛ**(а) Основни капитал**

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
Акцијски капитал	1.171.240	1.171.240
Остали основни капитал	46.048	46.048
Укупно	1.217.288	1.217.288

34. КАПИТАЛ (Наставак)

(a) Основни капитал (Наставак)

Акцијски капитал Друштва на дан 30. јуна 2019. године се састоји од 174.812 обичних акција појединачне номиналне вредности од РСД 6.700.

Обичне акције обухватају оснивачке акције и у току пословања емитоване акције са правом управљања, правом на учешће у добити акционарског друштва и на део стечајне масе у складу са актом о оснивању, односно одлуком о емисији акција. Акцијски капитал Друштва усаглашен је са износом капитала регистрованим код Централног регистра хартија од вредности, као и код Агенције за привредне регистре.

Основна зарада по акцији

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
Добит која припада акционарима Друштва (А)	105.090	436.851
Пондерисани просечан број издатих обичних акција у току године (Б)	<u>157.332</u>	<u>157.332</u>
Основна зарада по акцији	<u>1</u>	<u>5</u>

Остали основни капитал је настао прекњижавањем извора ванпословних средстава.

(b) Откупљене сопствене акције

Одлуку о стицању сопствених акција или других хартија од вредности Друштва донео је Одбор директора дана 18. септембра 2012. године, одлуком бр. 7237. Друштво ће стицати сопствене акције на регулисаном тржишту – Београдској берзи у циљу спречавања поремећаја на тржишту хартија од вредности и спречавања веће и непосредне штете за Друштво.

Одбор директора оцењује да цена акција Друштва у овом тренутку не одражава фер вредност предузећа, те постоји опасност да услед неекономских узрока и разлога који не стоје у вези са пословањем дође до пада вредности акција, а самим тим и вредности Друштва које је у претходним годинама бележило позитивне пословне резултате.

Евентуалним нереаговањем на пад цена акција могла би се нанети штета акционарима, формирањем превелике понуде по ниским ценама, тако да се потенцијални инвеститори могу довести у заблуду да акције које намеравају да купе или их поседују немају адекватну тржишну валоризацију.

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
Откупљене сопствене акције	<u>117.116</u>	<u>117.116</u>
Укупно	<u>117.116</u>	<u>117.116</u>

34. КАПИТАЛ (Наставак)**(с) Резерве**

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.1.2.2018.
Законске резерве	131.739	131.739
Статутарне и друге резерве	545.789	545.789
Укупно	677.528	677.528

Законске резерве су обавезно формиране до 2004. године, тако што се сваке године из добитка уносило најмање 5% док резерве не достигну најмање 10% основног капитала, а након тога су формиране на основу општег акта Друштва.

Статутарне и друге резерве представљају резерве које се формирају у складу са општим актима Друштва.

(д) Нереализовани добици/(губици) по основу хартија од вредности и других компоненти осталог свеобухватног резултата

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
Добици по основу хартија од вредности	59.929	59.884
Губици по основу хартија од вредности	(64.505)	(2.665)
Нето нереализовани добици/(губици)	4.576	57.219

(е) Нераспоређени добитак

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
Нераспоређени добитак ранијих година	6.346.130	5.909.279
Нераспоређени добитак текуће године	105.090	436.851
Укупно	6.451.220	6.346.130

35. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
Резервисања за трошкове у гарантном року	8.012	8.012
Резервисања за отпремнине	34.611	34.611
Резервисања за јубиларне награде	10.331	10.331
Укупно	52.954	52.954

Уобичајена пословна пракса је да Друштво даје гаранцију на своје производе. Руководство процењује трошкове резервисања за будуће захтеве у гарантном року на основу информација о овим захтевима у претходним периодима

Резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију и јубиларне награде запослених исказана су у износу садашње вредности очекиваних будућих исплата, на бази извештаја независног актуара.

36. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
Добављачи - матично правно лице	9.416	15.112
Добављачи – зависно правно лице и остала повезана правна лица	318.483	205.167
Добављачи у земљи	402.383	541.752
Добављачи у иностранству	173.498	205.254
Укупно	903.780	967.285

37. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада (брutto)		
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада, осим накнада зарада које се рефундирају	30.544	33.320
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	23.415	24.906
	53.959	58.226
Друге обавезе		
Обавезе за дивиденде	2.680	2680
Обавезе за учешће у добити	13	13
Обавезе према запосленима	2.036	1.618
Обавезе према директору, односно члановима органа управљања и надзора	160	162
Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима о делу	165	783
Обавезе за краткорочна резервисања	-	-
Остале обавезе	7.249	6.763
	12.303	12.019
Укупно	66.262	70.245

38. ОБАВЕЗЕ ЗА ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
Обавезе за порез на додату вредност по основу разлике обрачунатог пореза на додату вредност и претходног пореза	22.712	3.111
Укупно	22.712	3.111

39. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
Обавезе за порезе, царине и друге дажбине из набавке или на терет трошкова	108.927	96.580
Обавезе за доприносе који терете трошкове	181	179
Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	147	133
Укупно	109.256	96.892

40. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	30.06.2019.	У РСД хиљада 31.12.2018.
Остала пасивна временска разграничења	188	188
Укупно	188	188

41. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

Стања потраживања и обавеза на дан 30. јуна 2019. године, као и приходи и расходи у 2019. години, проистекли из трансакција са повезаним лицима приказани су у следећој табели:

			У РСД хиљада			
			Обавезе	Потраживања	Приходи	Расходи
Назив правног лица	Делатност	Статус повезаности	На дан 30. јуна 2019. године	За период 1. јануар - 30. јун 2019. године		
АМАСИС д.о.о. БЕОГРАД	5510 - Хотели и сличан смештај	Матично правно лице	9.416	-	-	4.312
ПИОНИР д.о.о. БЕОГРАД	1082 - Производња какаоа, чоколаде и кондиторских производа	Повезано правно лице	1.310	859.729	-	21.682
АЛКОН ГРОУП д.о.о. ВРАЊЕ	4120 - Изградња стамбених и нестамбених зграда	Повезано правно лице	-	4.278	-	-
ТУРИСТИЧКИ СВЕТ д.о.о. БЕОГРАД	5811 - Издавање књига	Повезано правно лице	99	-	-	83
ТИПОПЛАСТИКА ДОО-ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ	1812-Остало штампање	Повезано правно лице	-	2.247	-	-
ФОС д.о.о. СУРДУЛИЦА	2521 – Производња котлова и радијатора за централно грејање	Зависно правно лице	317.045	474.562	94.899	257.297
Укупно			327.870	1.340.816	94.899	283.374

Осим наведеног, на дан 30. јуна 2019. године Друштво има учешће у капиталу зависног правног лица “ФОС” д.о.о. Сурдулица од РСД 488.175 хиљада (Напомена 26(а)), као и дату гаранцију за јемство наведеном зависном лицу у износу од РСД 164.782 (Напомена 42)

42. ВАНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА

	У РСД хиљада	
	30.06.2019.	31.12.2018.
<i>Примљене гаранције и јемства</i>	802.942	629.726
<i>Дате гаранције и јемства</i>	246.579	247.146
Укупно	1.049.521	876.872

Дате гаранције и јемства на дан 30. јуна 2019. године односе се на дату гаранцију Царини Ниш у износу од РСД 10.000 хиљада, “ФОС доо-Сурдулица” у износу од РСД 164.782 хиљада, дату гаранцију добављачу у иностранству “ISD Dunaferr”, Мађарска у износу од РСД 70.747 хиљаде и дату гаранцију добављачу у земљи Рослер доо-Нови Београд у износу од РСД 1.050 хиљаде.

43. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА ИЗВЕШТАЈНОГ ПЕРИОДА

Није било значајних догађаја након датума извештајног периода који би захтевали обелодањивање у напоменама уз приложене финансијске извештаје Друштва за 2019. годину.

ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ДРУШТВА

ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ФИРМИ

Компанија "Алфа - Плам" а.д. са радом је почела 1948.године а 2018.године прославила је 70 година постојања и успешног пословања. Основна делатност је производња грејних тела на чврсто, течно и гасовито гориво, штедњака на струју, као и комбинацију чврсто гориво - струја и струја - гас. Производи "Алфа-плам" - а превасходно су намењени домаћинствима.

По обиму производње, пласману и квалитету, "Алфа - Плам" а.д.водећи је произвођач грејних тела у Србији и Југоисточној Европи, а сврстава се и у ред 5 највећих у Европи.

Данас, производњу реализује у 6 техничко - технолошких целина, према групама производа,

а то су:

1. Штедњаци и пећи на чврста горива
2. Камини и пећи на чврста горива
3. Пећи на гас
4. Штедњаци, пећи и камини за етажно грејање
5. Штедњаци и решои
6. Пећи, штедњаци и котлови на пелет

Наша укупна годишња продукција износи преко 160.000 јединица. Асортиман производње перманентно проширујемо у складу са потребама тржишта, а у циљу повећања квалитета израде производа уводимо нове технологије. Сви наши производи поседују одговарајуће домаће и иностране атесте, чиме у целини испуњавамо строге захтеве за пласман на тржиште ЕУ.

Своје производе пласирамо на домаћем тржишту (око 35%) и на тржиштима Европе (око 65%). Основна извозна тржишта су бивше југословенске републике (БиХ, Македонија, Црна Гора, Словенија и Хрватска), затим Немачка, Италија, Аустрија и Пољска.

НАГРАДЕ И ПРИЗНАЊА

У 2018.год компанија "Алфа-Плам" а.д. добитник је признања које додељује Републичка Унија Потрошача за успостављање ефикасног и ефективног процеса поступања са приговорима корисника у циљу повећања задовољства корисника као потрошача у области: развој и производња пећи, штедњака, камина и котлова на чврста, течна, гасовита горива и пелет, електричних и комбинованих штедњака.

Такође, већ трећу годину заредом добитник је признања "Најбоље из Србије" као признање за најбољи корпоративни српски бренд у категорији трајна потрошна добра.

У претходним годинама, "Алфа-Плам" а д била је добитник следећих признања и награда: "Најбоље из Србије" од 2013.године, "Corporate Superbrands Serbia 2012-2013", "Best Buy" у категорији "Камини", "Златна либела" од стране организатора сајма у Бања Луци коме је присуствовала као и признања за изузетне резултате у производњи, коришћењу капацитета и привредних ресурса, организацији и технологији рада и пословања и пословној политици.

МАРКЕТИНГ АКТИВНОСТИ У 2019.ГОДИНИ

- **Сајмови:**

У 2019.години компанија "Алфа-Плама" а.д. учествовала је на више иностраних сајмова где је представила свој производни програм и иновације из области система грејања. То су: сајам у Франкфурту на којем традиционално учествује сваке друге године.

Немачка-Франкфурт:

У периоду од 11.до 15.марта, компанија АЛФА-ПЛАМ је представила свој производни асортиман на Међународном сајму ISH у Франкфурту.

Сајам ISH је водећи сајам у области система грејања и климатизације.

Одржава се сваке друге године у Франкфурту. О размерама и значају овог сајма говори и податак да на овом месту више од 2.400 светски познатих излагача приказује своја најновија технолошка достигнућа.

Бања Лука:

У периоду од 13. до 16. марта компанија Алфа-Плам учествовала је на 23. Games Demi сајму у Бања Луци. Ове године је Бањалучки сајам грађевинарства и електро-машинске индустрије одржан под слоганом - „Окренути природи“ чиме је стављен акценат на природне материјале, енергетску ефикасност и друштвену одговорност према природи и човеку.

На овом сајму премијерно је приказан нови штедњак на чврсто гориво Фугуро, који је изазвао велико интересовање посетилаца. Сајам у Бања Луци је завршен доделом награда излагачима. Алфа Плам-у је том приликом уручена награда Златна либела.

Мостар:

У периоду од 09. до 13. априла 2019. године у Мостару је одржан Сајам gospodarstva.

Мостарски сајам gospodarstva је по броју излагача и посетилаца једна од најзначајнијих манифестација у Босни и Херцеговини. Многобројни излагачи на овом сајму долазе из различитих индустријских грана.

- **Акције:**

- **Донације:**

У току 2019.године, компанија "Алфа-плам" а.д. имала је улагања у друштвену заједницу кроз разне видове помоћи и донација у складу са концептом друштвене одговорности компаније.

- **Спонзорства:**

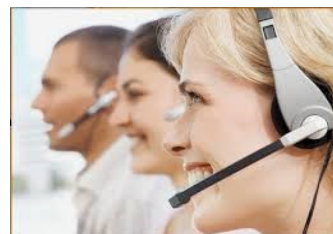
"Алфа-плам" а.д. је у 2019.години била спонзор концерата, серија, емисија, разних манифестација, а појављивала се и као пријатељ емисије "Кућа од срца".

- **Медијско оглашавање:**

У 2019.години урађено је више ТВ спотова, реализовано оглашавање на локалним и регионалним тв и радио станицама, као и у штампаним медијма.

- **Комуникација:**

Ажурне објаве на веб сајту на 2 језика (српски и енглески) пружају све потребне информације у сваком тренутку, и на сва постављена питања се одговара у најкраћем могућем року. Такође, активно ради и сервисни CALL Центар чији су запослени обучени да одговоре на свако питање у вези са употребом производа као и да покушају да помогну да и сами отклоните мање кварове.

ОСТВАРЕНА ПРОИЗВОДЊА

Вредносно исказана производња у периоду јануар-јун 2019.године од 3.129.584.850,00 РСД мања је за 10,5% у односу на исти период претходне године, а у односу на план мања за 1,1%.

ОПИС	Остварено 2018	Оперативни план 2019	Остварено 2019	Индекс 4/2	Индекс 4/3
1	2	3	4	5	6
АД "АЛФА ПЛАМ"	3.494.896.142,50	3.163.303.875,00	3.129.584.850,00	89,5%	98,9%

Остварени резултати у процесу производње, исказани у часовима рада износе 313.537 часова рада и бележе пад за 10,7% у односу на исти период претходне године. Број радних дана за посматрани период у 2019.години мањи је за 42 дана у односу на исти период претходне године.

Посматрани резултати на нивоу "АЛФА ПЛАМ" АД су следећи:

ОПИС	ОСТВАРЕНО У 2018	ОСТВАРЕНО У 2019	Индекс 3/2
1	2	3	4
Остварена производња	351.107	313.537	89,3
Број радника који су радили у процесу производње	447	405	90,6
Број радних дана	111	109	98,2
Дневни ефекат по раднику	7,08	7,10	100,4

Из претходног се види да је остварени дневни ефекат по раднику 7,10 часова рада на нивоу "АЛФА-ПЛАМ" а.д. и исти је већи за 0,4% у односу на исти период претходне године.

Структура и асортиман по групама грејних тела :

Група грејних тела	Остварено 2018	Оперативни план 2019	Остварено 2019	Индекс 4/2	Индекс 4/3
1	2	3	4	5	6
Штедњаци на чврста горива	52.780	45.403	43.692	82,8%	96,2%
Штедњаци на струју	13.190	13.960	13.956	105,8%	100,0%
Штедњаци на струју и плин	3.099	4.610	4.332	139,8%	94,0%
Пећи на чврста горива	9.421	5.902	5.469	58,1%	92,7%
Пећи, штедњаци и котлови на пеле	6.633	6.629	6.693	100,9%	101,0%
Пећи и штедњаци на плин	1.500	1.770	1.767	117,8%	99,8%
Отала производња	13.582	5.936	13.169	97,0%	221,8%
Укупно грејна тела	86.623	78.274	75.909	87,6%	97,0%

Укупна производња грејних тела у периоду јануар-јун 2019.године је 75.909 јединица и мања је за 12,4 % у односу на исти период претходне године, а у односу на план мања за 3%.

ОСТВАРЕНА РЕАЛИЗАЦИЈА

У периоду јануар-јун 2019.године планирана је реализација од 2.619.710.954,00 РСД, а остварена је реализација у нето вредности од 2.232.800.755,03 РСД и иста је мања за 14,6% у односу на исти период претходне године, а у односу на план мања за 14,8%.

ОПИС	Остварено 2018 (нето вредност)	Оперативни план 2019	Остварено 2019 (нето вредност)	Индекс 4/2	Индекс 4/3
1	2	3	4	5	6
АД "АЛФА ПЛАМ"	2.614.855.193,12	2.619.710.954,00	2.232.800.755,03	85,4%	85,2%

Остварена реализација кроз физички обим је следећа:

Група грејних тела	Остварено 2018	Оперативни план 2019	Остварено 2019	Индекс 4/2	Индекс 4/3
1	2	3	4	5	6
Штедњаци на чврста горива	47.668	34.271	37.489	78,6%	109,4%
Штедњаци на струју	13.428	11.071	9.917	73,9%	89,6%
Штедњаци на струју и плин	3.900	2.667	2.943	75,5%	110,3%
Пећи на чврста горива	5.042	5.000	5.109	101,3%	102,2%
Пећи, штедњаци и котлови на пеле	6.167	6.823	6.077	98,5%	89,1%
Пећи и штедњаци на плин	1.446	1.284	1.076	74,4%	83,8%
Отала реализација	8.122	2.424	5.175	63,7%	213,5%
Укупно грејна тела	77.651	61.116	62.611	80,6%	102,4%

У периоду јануар-јун 2019.године укупно је реализовано 62.611 јединица грејних тела, што је за 19,4% мање у односу на исти период претходне године и за 2,4% више од плана.

На иностраном тржишту реализовано је 34.968 јединица грејних тела или 55,85% од укупне реализације, што је за 27,59% мање у односу на 2018.годину. Укупна нето вредност извоза (грејна тела+остало) износи 10.233.178,43 ЕУР-а, што је за 25,59% мање у односу на исти период претходне године.

На домаћем тржишту реализовано је 27.643 јединица грејних тела или 44,15% од укупне реализације, што је за 5,84% мање у односу на 2018.годину. Укупна нето вредност продаје на домаћем тржишту (грејна тела+остало) износи 1.007.460.318,12 РСД, што је за 7,74% више у односу на исти период претходне године.

СТАЊЕ ЗАЛИХА

	30.06.2018.god.	30.06.2019.god.	%
Јединице грејних тела на залихама	53.679	60.794	113,3

ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ

Из биланса успеха се види да укупни приходи пословања за период 01.01.2019. - 30.06.2019. године износе 2.424.986 хиљада динара и састоје се из пословних прихода у износу од 2.417.730 хиљада динара, финансијских прихода у износу од 2.145 хиљада динара, и осталих прихода у износу од 5.111 хиљада динара (табела 1.).

Табела 1. Структура прихода (у 000 дин.)

Редни број	Назив	Износ	% учешћа у укупном приходу
1.	Пословни приходи	2.417.730	99,70
2.	Финансијски приходи	2.145	0,09
3.	Остали приходи	5.111	0,21
	Укупни приходи	2.424.986	100,00

Из табеле 1. се види да највеће учешће у укупном приходу чине пословни приходи са чак 99,7%, затим остали приходи са 0,21% и финансијски са 0,09%. Код пословних прихода највеће је учешће прихода од продаје производа и услуга на иностраном тржишту који су 1.241.017 хиљада динара, односно 51,33% од пословних прихода, а 51,18% од укупних прихода и исти бележе пад за 25,10% у односу на 2018.год. Приходи остварени продајом производа и услуга на домаћем тржишту у износу од 1.068.329 хиљада динара, чине 44,19% пословних прихода, односно 44,06% укупних прихода и исти бележе пад за 5,26% у односу на 2018.год.

Укупни расходи пословања за период 01.01.-30.06.2019. године износе 2.319.896 хиљада динара и састоје се из пословних расхода у износу од 2.307.888 хиљада динара, финансијских расхода 1.465 хиљада динара и осталих расхода у износу од 10.543 хиљада динара (табела 2.).

Табела 2. Структура расхода (у 000 дин.)

Редни број	Назив	Износ	% учешћа у укупном расходу
1.	Пословни расходи	2.307.888	99,48
2.	Финансијски расходи	1.465	0,06
3.	Остали расходи	10.543	0,45
	Укупни расходи	2.319.896	100,00

Из табеле 2. се види да највеће учешће у укупном расходу чине пословни расходи са чак 99,48%, остали расходи са 0,45% и финансијски расходи са 0,06%. Код пословних расхода највеће је учешће трошкова материјала за израду са 1.555.085 хиљада динара или 67,39% од пословних расхода или 67,03% укупних расхода и исти су мањи за 15,17% у односу на 2018.год. Нематеријални трошкови у износу 84.940 хиљада динара учествују са 3,53% у пословним расходима тј. 3,66% укупних расхода, и исти бележе пад за 4,05% у односу на 2018.год.

Табела 3. Остварени приходи и расходи и резултат пословања (у 000 дин.)

Редни број	Елементи	Пословни приходи-расходи	Финансијски приходи-расходи	Остали приходи-расходи	Укупно
1.	Приходи	2.417.730	2.145	5.111	2.424.986
2.	Расходи	2.307.888	1.465	10.543	2.319.896
3.	Нето доб./губ.	109.842	680	-5.432	105.090

Из података у табели 3. се види да је предузеће у периоду јануар-јун 2019. године остварило добит од 105.090 хиљада динара.

Табела 4. Укупно остварени приходи и расходи упоредо са 2018.год. (у 000 дин.)

Редни број	Елементи	Резултати 30.06.2018.	Резултати 30.06.2019.	% повећања/смањења
1.	Пословни приходи	2.817.486	2.417.730	85,81%
2.	Пословни расходи	2.430.602	2.307.888	94,95%
3.	Финансијски приходи	9.014	2.145	23,80%
4.	Финансијски расходи	7.700	1.465	19,03%
5.	Остали приходи	49.859	5.111	10,25%
6.	Остали расходи	37.665	10.543	27,99%
7.	Укупни приходи	2.876.359	2.424.986	84,31%
8.	Укупни расходи	2.475.967	2.319.896	93,70%
9.	Нето добитак	400.392	105.090	26,25%

Подаци у табели 4. указују на то да су укупни приходи мањи у односу на прошлу годину за 15,69% као и укупни расходи који бележе пад за 6,3% у односу на исти период претходне године.

Остварена добит од 105.090 хиљада динара мања је за 73,75% у односу на исти период претходне године.

**РЕЗУЛТАТИ ПОЛОВАЊА У ПРВОМ ПОЛУГОДИШТУ ЗА 2019.ГОДИНУ
УПОРЕДО СА 2018.ГОДИНОМ "АЛФА-ПЛАМ" А.Д. ВРАЊЕ**

Р.бр.	ОПИС	2018.година	2019.година	% 2019/2018
1	2	3	4	4/3
1.	Остварена производња физички (ком.)	86.623	75.909	87,6%
2.	Остварена производња (у часовима рада)	351.107	313.537	89,3%
3.	Остварена производња финансијски (у РСД)	3.494.896.142,50	3.129.584.850,00	89,5%
4.	Остварена реализација физички (ком.)	77.651	62.611	80,6%
5.	Остварена реализација грејних тела на домаћем тржишту (ком.)	29.327	27.643	94,3%
6.	Остварен извоз физички (ком.)	48.264	34.968	72,5%
7.	Остварена реализација финансијски у РСД - нето вредност	2.614.855.193,12	2.232.800.755,03	85,4%
8.	Остварена реализација фин.на дом.тржишту у РСД - нето вредност	935.059.865,86	1.007.460.318,12	107,7%
9.	Остварен извоз (гр.тела +остало) финансијски (ЕУР) - нето вредност	13.753.068,35	10.233.178,43	74,4%
10.	Остварени укупни приходи	2.876.359,00	2.424.986,00	84,3%
11.	Остварени укупни расходи	2.475.967,00	2.319.896,00	93,7%
12.	Остварена нето добит	400.392,00	105.090,00	26,2%
13.	Остварене просечне зараде	55.253,00	53.989,00	97,7%

ДРУШТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

На глобалном тржишту се квалитет доказује кроз континуирано побољшавање свих сегментата пословања компаније. Испуњење захтева ИСО стандарда је један од услова учешћа на европском тржишту.

"Алфа-плам" а.д. послује у складу са принципима друштвене одговорности кроз бригу о природи и заједници у којој се одвија пословање, као и о самим радницима.

Сви производи из прозног асортимана су усклађени са међународним стандардима квалитета:

- 1) ЕН 12815 - европски стандарди за штедњаке на чврста горива
- 2) ЕН 13240 - европски стандарди за пећи на чврста горива
- 3) ЕН 14785 - европски стандарди за штедњаке, пећи и котлове на пелет
- 4) ЕН 303-5 - европски стандарди за котлове(бојлере)
- 5) БимСцх - немачке заштитне мере за грејна тела
- 6) 15а-БвГ - аустријске заштитне мере за грејна тела
- 7) ГОСТ 9817 - 95 - руски стандарди за штедњаке и пећи на чврста горива
- 8) ЕН 60355-1 - европски стандарди за безбедност електричних апарата-општи захтеви
- 9) ЕН 60335-2-6 - европски стандарди за безбедност електричних апарата
- 10) ЕН-55014-1 - европски стандарди за електромагнетну компатибилност
- 11) ЕН 60100-3 - европски стандарди за електромагнетну компатибилност
- 12) ГОСТ 52161.2.6 - руски стандарди за безбедност електричних апарата
- 13) ГОСТ Р 51377-99 - руски стандарди за безбедност гасних апарата

Развојем палете производа, чији се рад заснива на коришћењу обновљивих извора енергије, "Алфа-Плама" а.д. жели да изађе у сусрет свим потрошачима који прате трендове и уважавају захтеве заштите животне средине. Поред самих производа, и целокупан систем менаџмента квалитета компаније испуњава све захтеве стандарда SRPS ISO 9001/2008, систем менаџмента квалитетом, чија доследна примена подразумева: висок ниво квалитета производа и услуга, стабилан развој производа, веће тржишно учешће, већу добит и лакше извршавање радних задатака.

Sertifikat

Broj
16060

koji potvrđuje da je A.D.

Radnička 1, Vrnjače, Republika Srbija

uspostavilo **SISTEM MENADŽMENTA KVALITETOM**
prema zahtevima standarda:
SRPS ISO 9001:2015

identičan sa:
ISO 9001:2015

Oblast sertifikacije:

Razvoj i proizvodnja: peći, štednjaka, kamina i kotlova
na čvrsta, tečna, gasovita goriva i pelet;
električnih i kombinovanih štednjaka struja-gas.

Važi do:
25.12.2019.

Mesto i datum:
NB, 29.05.2017. v.1.1

Generalni direktor:

Vladimir Vučković
Vladimir Vučković, dipl. inž.

Безбедност и заштита здравља на раду:

"Алфа-плам" а.д. послује у складу са политиком безбедности и здравља на раду што је и потврђено сертификавањем предузећа за примену стандарда OHSAS 18001/2005, систем управљања заштитом здравља и безбедношћу на раду у 2014.години.

Sertifikat

Broj
18006

koji potvrđuje da je A.D.

ALFA PLAM

Radnička 1, Vranje, Republika Srbija

**uspostavilo SISTEM UPRAVLJANJA ZAŠTITOM
ZDRAVLJA I BEZBEDNOŠĆU NA RADU
prema zahtevima standarda:
SRPS OHSAS 18001:2008**

identičan sa:
OHSAS 18001:2007

Oblast sertifikacije:
Razvoj i proizvodnja: peći, štednjaka, kamina i kotlova
na čvrsta, tečna, gasovita goriva i pelet;
električnih i kombinovanih štednjaka struja-gas.

Važi do:
01.03.2021.

Mesto i datum:
NIS, 02.03.2018. v1.0

Generalni direktor:
Vladimir Vukašinić
Vladimir Vukašinić, dipl. inž.

Податак додатно потврђује чињеница да је у 2014.години "Алфа-плам" а.д. добила повељу "28.април" за за освојено III место у категорији преко 250 запослених у области безбедности и здравља на раду а коју додељује Управа за безбедност и здравље на раду Републике Срби

У циљу адекватне заштите, запослени се обезбеђују савременом и квалитетном заштитином опремом која је у складу са стандардима Републике Србије и међународним стандардима. Коришћењем овакве опреме ризик дешавања повреда запослених је значајно мањи.

Заштита животне средине:

„Алфа Плам“ а.д посвећује велику пажњу примени и спроводјењу мера на очувању животне средине што је у 2014. години потврђено сертификавањем предузећа за примену Стандарда ISO 14001:2005, систем управљања заштитом животне средине.

Sertifikat

Broj
18008

koji potvrđuje da je A.D.

ALFA PLAM

Radnička 1, Vranje, Republika Srbija

**uspostavilo SISTEM MENADŽMENTA ŽIVOTNOM SREDINOM
prema zahtevima standarda:
SRPS ISO 14001:2015**

identičan sa:
ISO 14001:2015

Oblast sertifikacije:

Razvoj i proizvodnja: peći, štednjaka, kamina i kotlova
na čvrsta, tečna, gasovita goriva i pelet;
električnih i kombinovanih štednjaka struja-gas.

Važi do:
01.03.2021.

Mesto i datum:
NIS, 02.03.2018. v1.0

Generalni direktor:
Vladimir Vukašević
Vladimir Vukašević, dipl. inž.

Kao društveno odgovorno preduzeće „Алфа Плам“ а.д., у циљу примене мера за очување животне средине и смањења утицаја на животну средину, поштује и спроводи сву Законску регулативу и то :

- 1) Закона о заштити животне средине,
- 2) Закона о процени утицаја на животну средину,
- 3) Закона о заштити природе,
- 4) Закона о заштити ваздуха,
- 5) Закон о заштити вода,
- 6) Закона о управљању отпадом,
- 7) Закона о амбалажи и амбалажном отпаду.

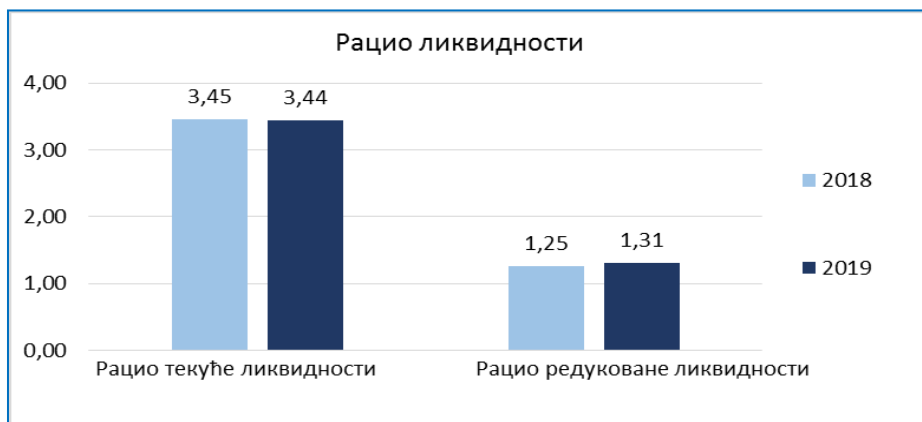
У предузећу се примењују Процедуре и Упутства која регулишу примену и спроводјење наведених Закона. Редовно се врше мерења емисије загађујућих материја на технолошким и енергетским емитерима, за добијене вредности воде се евиденције о квалитету ваздуха. Узорковање квалитета отпадних вода се врши квартално, а за добијене вредности врши се извештавање надлежних државних органа сходно законској обавези.

По питању управљања отпадом у предузећу постоје места за привремено одлагање отпада, отпад се разврстава на месту настанка. За настале количине отпада уредно се воде евиденције на дневном, месечном и годишњем нивоу.

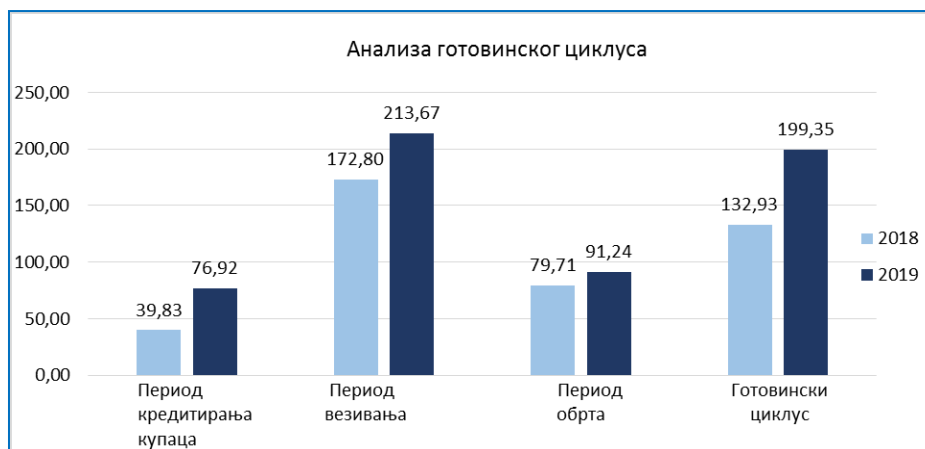
За све врсте отпада које се генеришу у предузећу управљање отпадом се врши преко овлашћених кућа за сакупљање, транспорт, депоновање, трегман и рециклажу отпада.

РАЦИО АНАЛИЗА

Раџа ликвидности		
Назив раџа	2018	2019
Раџо текуће ликвидности	3,45	3,44
Раџо редуковане ликвидности	1,25	1,31
Раџо ликвидности на бази ННТ из пословања	0,48	0,00

Анализа готовинског циклуса		
Назив показатеља, у данима	2018	2019
Период кредитирања купаца	39,83	76,92
Период везивања залиха	172,80	213,67
Период обрта добављача у данима	79,71	91,24
Готовински циклус	132,93	199,35

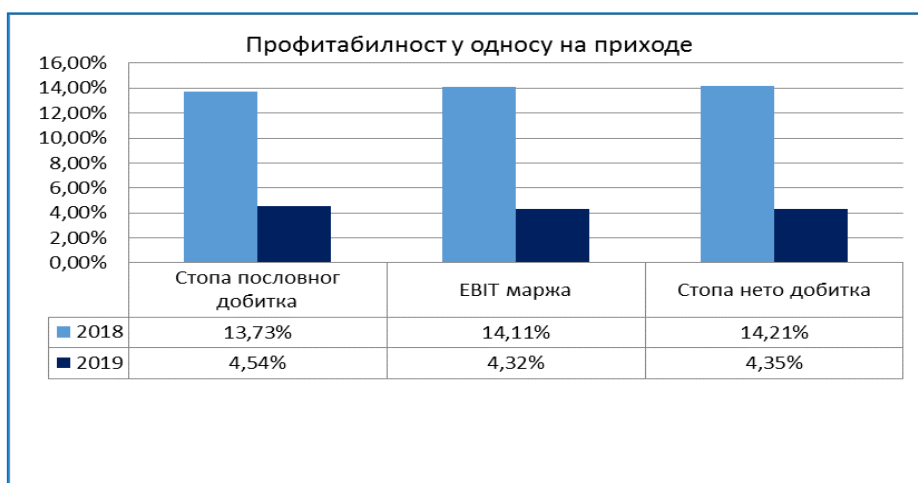
Раџа солвентности		
Назив раџа	2018	2019
Раџо задужености	0,16	0,17
Раџо покрића камате зарадом	3278,68	411,39
Раџо покрића обавеза ННТ из пословања	0,45	0,00

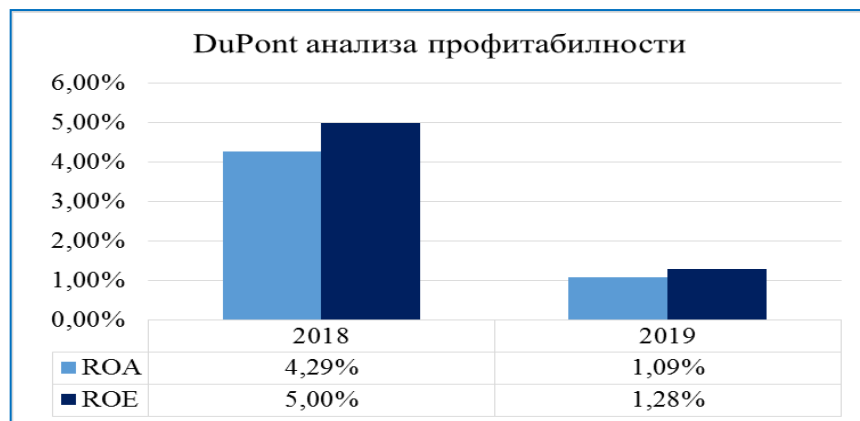
Анализа нето обртног капитала		
Позиција, рацио, у 000 рсд, у коефицијентима	2018	2019
1. Капитал	8.181.049	8.224.345
2. Стална имовина	5.110.763	4.862.701
3. Сопствени НОК (1-2)	3.070.286	3.361.644
4. Дугорочна резервисања и обавезе	52.954	52.953
5. Нето обртни капитал(3+4)	3.123.240	3.414.597
6. Залихе	2.763.903	2.944.348
7. Вишак (недостатак) НОК у односу на залихе (5-6)	359.337	470.249
8. Обртна имовина	4.341.140	4.758.068
Назив рациа	2018	2019
Рацио покрића залиха НОК-ом	1,13	1,16
Рацио покрића обртне имовине НОК-ом	0,72	0,72

Рациа профитабилности у односу на приходе		
Назив рациа	2018	2019
Бруто маржа	-4,12%	-2,25%
Стопа пословног добитка	13,73%	4,54%
ЕБИТ маржа	14,11%	4,32%
Стопа нето добитка	14,21%	4,35%

DuPont анализа профитабилности		
Компоненте, стопе	2018	2019
1.Еквити мултипликатор	1,16	1,17
2.Коефицијент обрта имовине	0,30	0,25
3.ЕБИТ маржа	14,11%	4,32%
4.Терет дуга и пореза	1,01	1,01
ROA (2X3)	4,29%	1,09%
<i>Leverage (1X4)</i>	<i>1,17</i>	<i>1,17</i>
ROE (1X2X3X4)	5,00%	1,28%

Анализа слободних новчаних токова предузећа		
Показатељи, у % у 000 рсд	2018	2019
Слободни новчани токови	238.307	78.166
Стопа пословног добитка пре амортизације	19,85%	11,89%
Капитални издаци у односу на пословне приходе	11,87%	0,00%
<i>Маржа слободних новчаних токова</i>	<i>8,46%</i>	<i>0,00%</i>

ОПИС НАЈЗНАЧАЈНИЈИХ РИЗИКА И НЕИЗВЕСНОСТИ КОЈИМА ЈЕ ПОСЛОВАЊЕ ДРУШТВА ИЗЛОЖЕНО

Друштво је дефинисало Правилник о систему интерних контрола и управљању ризицима. Овим Правилником се утврђује систем интерних контрола, процедуре за идентификовање, мерење, процену и управљање ризицима у пословању АЛФА-ПЛАМ-а, а све са циљем повећања ефикасности и ефективности делатности Друштва у краткорочној и дугорочној перспективи.

Управљање ризицима је скуп радњи и метода за утврђивање, мерење, праћење ризика, укључујући и извештавање о ризицима којима је Друштво изложено или би могло бити изложено у свом пословању. Основни циљ управљања ризицима је идентификација, мерење, ограничава и минимизирање очекиваних и могућих ризика за Друштва.

Циљ Друштва у области управљања ризицима јесте обезбеђење додатних гаранција за достизање стратешких циљева Друштва путем благовременог идентификовања/спречавања ризика, дефинисања ефективних мера и обезбеђења максималне ефикасности мера за управљање ризицима.

Друштво је у свом пословању нарочито изложено следећим ризицима:

1. **Тржишни ризик** - представља ризик промена тржишних цена и односа размене који доводе до снижења вредности поједине финансијске имовине и њихових пакета (портфолиа). Тржишни ризик обухвата валутни ризик, ризик цена и ризик каматне стопе.
2. **Кредитни ризик**- је ризик настанка финансијских губитака Друштва као резултат кашњења клијената или друге уговорне стране у измиревању уговорних обавеза. Кредитни ризик се првенствено везује за изложеност Друштва по основу потраживања од купаца, готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, инвестирања у ХОВ, осталим потраживања од правних и физичких лица.
3. **Ризик ликвидности** - је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Друштва услед немогућности Друштва да испуњава доспеле обавезе.
4. **Оперативни ризик** - је ризик губитка због грешака, прекида или штета које могу да настану услед неадекватних интерних процедура, поступања лица, система или спољних догађаја, укључујући и ризик измене правног оквира
5. **Ризик извештавања** - обухвата рачуноводствени ризик, али је шири појам јер се извештавање односно периодично комуницирање једног предузећа са екстерним окружењем и својим стејкхолдерима не ограничава само на финансијске извештаје. Ризик извештавања се дакле односи и на друге могућности да се злонамерним извештавањем, потенцијални инвеститори доведу у заблуду. Доступност информаија о Друштву је од изузетног значаја и Друштво континуирано врши ажурирање истих. Сви подаци о Друштву се могу наћи на званичном сајту www.alfaplam.rs, као и на сајту Београдске берзе где Друштво редовно доставља Извештаје о пословању.
6. **Ризик државе и политички ризик** - односи се на ризик инвестирања у одређену државу, у зависности од промена у пословном окружењу које могу имати негативан утицај на остварење профита или вредности активе у тој одређеној држави. Као примери фактора који утичу на ризик државе најчешће се наводе државна контрола девизног курса, девалвација, промене у законској регулативи, итд.

Поред ових фактора на ризик државе утичу и фактори (не)стабилности попут масовних протеста или грађанског рата који могу да доведу до пораста оперативног ризика за то предузеће у тој одређеној земљи. Често су ови ризици повезани са политичким променама попут промена макроекономске политике или социјалне политике, а називају се и политичким ризицима.

7. **Ризик животне средине** - дефинише се као ризик од потенцијалне штете коју предузеће може да претрпи услед нарушавања животне средине од стране самог предузећа или од неке друге стране ако то може имати последице на његово пословање.
8. **Ризик усклађености** - се може дефинисати као ризик од тога да тренутни приходи и капитал предузећа буду изложени губитку услед кршења или неусклађености са законима, правилима, регулативом, прописаном пословном праксом, интерним правилима и процедурама, као и етичким нормама.

9. **Репутациони ризик** - је ризик губитка текућег или будућих прихода и капитала, због негативног јавног мишљења о начину пословања Друштва. Он проистиче из негативне перцепције од стране партнера, акционара, инвеститора или регулатора који могу негативно да утичу на способност Друштва да одржава постојеће, или успоставља нове пословне односе, као и континуирани приступ изворима финансирања. Репутациони ризик укључује и немогућност да се довољно задовоље потребе или очекивања купаца или непоуздане или неефикасне системе испоруке.

10. Остали ризици.

За утврђивање и процену ризика којима је Друштво изложено или би могло бити изложено примењује се:

- Процена финансијског и пословног положаја Друштва,
- Анализа спољашњег окружења Друштва
- Анализа пословних процеса и критичних тачака у пословним процесима;
- Анализа које се односе на пласман новог производа / тржишта;
- Редовни колегијуми Управе Друштва, као и састанци на нижим нивоима;
- Извештавање Друштва о обављеним активностима за властити портфељ Друштва;
- Извештаји интерног ревизора;
- Извештаји функције праћења усклађености са релевантним прописима;
- Остале интерне евиденције и извештаји (анализе профитабилности, анализе оперативне ефикасности, анализе потенцијала раста, анализе финансијске структуре, ДуПонт систем анализа,

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА АЛФА-ПЛАМА

Мисија

Заједничким дугогодишњим радом створили смо компанију која је водећи произвођач грејних тела и штедњака у југоисточној Европи. Углед и традиција обавезују нас да наставимо пут ка остваривању постављених циљева.

Стручност запослених и поседовање специфичних знања, савремена технологија рада и унапређени процеси производње омогућавају да пласирамо производе који имају препознатљив квалитет.

Визија

Усмерени смо на јачању лидерске позиције на постојећим и освајању нових тржишта, стварајући победнички тим састављен од задовољних запослених, акционара, пословних партнера и потрошача, уз поштовање принципа друштвене одговорности.

Да би се дошло до крајњег задовољног партнера - потрошача, наша стратегија се односи на побољшање квалитета, смањење трошкова и поштовање рокова уз едукацију запослених.

Спремни смо данас за све што ће се десити сутра!

Стратегија квалитета:

- Производа
  - Услуга
  - Процеса
-
- Повећање извоза > 30 мил. еур./год.
  - Смањење рекламације производа за 50%
  - Продаја котлова на пелет и дрва преко 3000 ком. годишње
  - Имплементирани неки од Kaizen процеса (5S, Total productive meaintenance, Kanban...)
  - Развој минимум 4 нових производа годишње
  - Продаја на новим тржиштима преко 5 милиона еур/год.
  - Стандард OHSAS 18001 - систем управљања безбедношћу и здрављем на раду, а стандард EMS 14001 - систем управљања животном средином
  - Отварање продајно изложбених салона у већим градовима у Србији

Стратегија трошкова

- Материјала
  - Делова и услуга
  - Производних трошкова
  - Непроизводних трошкова
  - Залиха
-
- Одржавање трошкова материјала, делова и услуга на истом нивоу
  - Смањење шкарта и дораде за 50%
  - Смањење залиха материјала и делова за 20%
  - Смањење просечних годишњих вредности залиха готове робе за 30%

Поштовање рокова

- Испорука купцима
  - Извршења производње
  - Извршења пројеката у потпуности и на време
- Просечно остварење месечних планова производње 99%
  - Испорука производа купцима у року од 2 дана
  - Вођење пројеката са јасно дефинисаним фазама, носиоцима, комуникацијом

Људски ресурси

- Развој
  - Обука
  - Управљање перформансама
- Имплементиран систем за награђивање и напредовање до појединачног радника
  - Имплементиран систем за годишње повећање зарада према заслугама (у оквиру дефинисаног буџета) а не линеарно
  - Постављање CV сваког радника у Упису, са евиденцијом о тренинзима, награђивањима, кажњавањима...
  - Служба продаје/набавке комплетно говори енглески
  - Смањити боловање на < 4%

COMMO 21

kW	20,79 kW
mm	582 x 620 x 1200 mm
mm	80 mm
kW	2,52 kW
kW	17,86 kW
h	32 h
kg/h	1,7 / 5,05 kg/h
h	26,5 h
kg	45 kg
m³	156 - 346 m³
m³	40 - 113 m³
kg	796 / 225 kg
%	84,09 %

COMMO COMPACT

kW	25 kW
mm	590 x 642 x 1222 mm
mm	80 mm
kW	-
kW	22,57 kW
h	35,5 h
kg/h	1,48 / 5,05 kg/h
h	30 h
kg	45 kg
m³	160 - 376 m³
m³	45 - 145 m³
kg	230 / 250 kg
%	90,15 %

LUCA

kW	8,37 kW
mm	500 x 470 x 940 mm
mm	80 mm
kg/h	0,82 / 2,07 kg/h
h	28 h
kg	23 kg
m³	740 m³
m³	54 m³
kg	110 / 126 kg
%	84,55 %

AMELIA

kW	7 kW
mm	520 x 480 x 967 mm
mm	80 mm
kg/h	0,9 / 1,7 kg/h
h	25,5 h
kg	23 kg
m³	115 m³
m³	45 m³
kg	125 / 142 kg
%	87 %

GRANDE

kW	7,30 - 28 kW
mm	1010 x 743 x 1400 mm
mm	80 mm
kW	28 kW
h	74 h
kg/h	1,7 / 6,7 kg/h
h	118 h
kg	200 kg
m³	270 - 466 m³
m³	80 - 180 m³
kg	370 / 345 kg
%	91,94 %

ALFA 90 H DOMINANT

kW	8 kW
mm	900 x 600 x 850 mm
mm	460 x 440 x 260 mm
mm	1,20 mm
m³	133 m³
m³	57 m³
kg	145 / 164 kg
%	76,3 / 77%

DINO

kW	16,5 kW
mm	574 x 568 x 1237 mm
mm	80 mm
kW	2 kW
kW	14,5 kW
h	32 h
kg/h	1,3 / 3,7 kg/h
h	34,6 h
kg	45 kg
m³	124 - 275 m³
m³	47 - 106 m³
kg	191 / 222 kg
%	94 %

PREMIER K

kW	7 kW
mm	580 x 534 x 1125 mm
mm	130 mm
m³	176 m³
m³	44 m³
kg	275 / 245 kg
%	77 / 82 %

ПОДАЦИ О СТЕЧЕНИМ СОПСТВЕНИМ АКЦИЈАМА

На дан састављања овог Извештаја Друштво поседује укупно 17.480 комада акција, што на дан 30.06.2019. године чини 9,99931 % од укупног броја акција. Сопствене акције су стечене одлуком Одбора директора од дана 18.09.2012. године.

Одлука је донета у циљу заштите интереса акционара, обезбеђења реализације развојних планова Друштва и спречавање наступања непосредне и веће штете по Друштво.

ПОДАЦИ О ЗНАЧАЈНИМ ТРАНСАКЦИЈАМА ИЗМЕЂУ ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА

Друштво је током 2019. године ступало у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције с повезаним правним лицима у наведеним периодима се односе на пружање услуга.

Привредно друштво за туризам, производњу и трговину АМАСИС ДОО, Београд

Основни подаци	Правна форма	Друштво са ограниченом одговорношћу
	Матични број	17243047
	ПИБ	101018106
	Седиште	Пожешка 65 б, Београд-Чукарица
	Шифра делатности	5510- Хотели и сличан смештај

Привредно друштво за производњу чоколаде, бомбона и пецива ПИОНИР доо, Београд

Основни подаци	Правна форма	Друштво са ограниченом одговорношћу
	Матични број	17450689
	ПИБ	102248114
	Седиште	Пожешка 65 б, Београд-Чукарица 1082-Производња какаоа, чоколаде и кондиторских производа
	Шифра делатности	кондиторских производа

АЛКОН ГРУП ДОО, ВРАЊЕ

ОСНОВНИ ПОДАЦИ	Правна форма	Друштво са ограниченом одговорношћу
	Матични број	17370847
	ПИБ	100405863
	Седиште	Београдска 45 а Врање 4120 - Изградња стамбених и нестамбених
	Шифра делатности	зграда

Друштво са ограниченом одговорношћу за производњу комплексних материјала за паковање ТИПОПЛАСТИКА

ОСНОВНИ ПОДАЦИ	Правна форма	Друштво са ограниченом одговорношћу
	Матични број	7176996
	ПИБ	101487998
	Седиште	Радована Грковића бб, Горњи Милановац
	Шифра делатности	1812- Остало штампање

Привредно друштво за издаваштво, маркетинг, консалтинг и инжењеринг ТУРИСТИЧКИ СВЕТ ДОО

ОСНОВНИ ПОДАЦИ	Правна форма	Друштво са ограниченом одговорношћу
	Матични број	17240706
	ПИБ	101670012
	Седиште	Пожешка 65 б, Београд-Чукарица
	Шифра делатности	5811- Издавање књига

Привредно друштво за производњу котлова и грејних тела ФОС доо Сурдулица

ОСНОВНИ ПОДАЦИ	Правна форма	Друштво са ограниченом одговорношћу
	Матични број	21198943
	ПИБ	109532071
	Седиште	Бело Поље бб 2521- Производња котлова и радијатора за
	Шифра делатности	централно грејање

у хиљадама динара

СТРУКТУРА ПРИХОДА И РАСХОДА ОД ПОВЕЗАНИХ ПРАВНИХ ЛИЦА

Партнер	Напомена	Приходи у 2019.	Расходи у 2019.
	Матично		
АМАСИС ДОО - БЕОГРАД	правно лице	-	4.312
ПИОНИР ДОО - БЕОГРАД	Повезано лице	-	21.682
АЛКОН ГРОУП ДОО - ВРАЊЕ	Повезано лице	-	-
ТУРИСТИЧКИ СВЕТ ДОО-БЕОГРАД	Повезано лице	-	83
ТИПОПЛАСТИКА ДОО-ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ	Повезано лице	-	-
	Зависно		
ФОС-ДОО-СУРДУЛИЦА	правно лице	94.899	257.297
УКУПНО		94.899	283.374

у хиљадама динара

СТРУКТУРА ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗА ПРЕМА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Партнер	Напомена	Обавезе у 2019.	Потраживања у 2019.
	Матично		
АМАСИС ДОО - БЕОГРАД	правно лице	9.416	-
ПИОНИР ДОО - БЕОГРАД	Повезано лице	1.310	859.729
АЛКОН ГРОУП ДОО - ВРАЊЕ	Повезано лице	-	4.278
ТУРИСТИЧКИ СВЕТ ДОО-БЕОГРАД	Повезано лице	99	-
ТИПОПЛАСТИКА ДОО-ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ	Повезано лице	-	2.247
	Зависно		
ФОС ДОО-СУРДУЛИЦА	правно лице	317.045	474.562
УКУПНО		327.870	1.340.816

ИЗЈАВА ЛИЦА ОДГОВОРНИХ ЗА САСТАВЉАЊЕ ИЗВЕШТАЈА

IZJAVA

Prema mom najboljem saznanju Polugodišnji Finansijski Izveštaj Akcionarskog društva Metalna Industrija ALFA - PLAM Vranje, sastavljen je uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu javnog društva.

U Vranju, Avgust 2019.godine

Generalni direktor

Goran Kostić

Izvršni direktor

Branislav Popović

M.P.

Akcionarsko društvo Metalna industrija ALFA-PLAM

17500 Vranje, Radnička 1; Poštanski fah 85; Upisano u Registar Privrednih subjekata BD 14264/2005; PIB 100402750
Tekući računi: Banca Intesa ad Beograd: 160-7007-07; Societe Generale banka Srbija: 275-0010221807082-07
Telefoni: Centrala + 381(0)17/421-121, 017/421-122; Generalni direktor: 017/421-306; Komercijalni direktor: 017/421-592;
Prodaja: 017/423-280; 017/422-751; Nabavka: 017/423-106; 017/423-932; Telefax: 017/424-808; 017/421-552 (finansije)
web: www.alfaplam.rs
e-mail: firma@alfaplam.rs

IZJAVA

U skladu sa Zakonom o tržištu kapitala (Službeni glasnik RS broj 31/2011) izjavljujemo da Polugodišnji Finansijski Izveštaji za 2019. godinu nisu revidirani.

U Vranju, Avgust 2019.godine

Generalni direktor

Goran Kostić

Branislav Popović

M.P.

Akcionarsko društvo Metalna industrija ALFA-PLAM

17500 Vranje, Radnička 1; Poštanski fah 85; Upisano u Registar Privrednih subjekata BD 14264/2005; PIB 100402750
Tekući računi: Banca Intesa ad Beograd: 160-7007-07; Societe Generale banka Srbija: 275-0010221807082-07
Telefoni: Centrala + 381(0)17/421-121, 017/421-122; Generalni direktor: 017/421-306; Komercijalni direktor: 017/421-592;
Prodaja: 017/423-280, 017/422-751; Nabavka: 017/423-106, 017/423-932; Telefax: 017/424-808; 017/421-552 (finansije)
web: www.alfaplam.rs
e-mail: firma@alfaplam.rs